

PATVIRTINTA

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymu Nr. V- 153

**BIRŽŲ „AUŠROS“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS 2018-2019 MOKSLO METŲ
PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS UGDYMO PLANAS
I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos 2018– 2019 mokslo metų pagrindinio ugdymo programos ugdymo planas (toliau – Ugdymo planas) sudarytas vadovaujantis 2018–2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais (toliau – Bendrieji ugdymo planai) bei kitais teisės aktais ir reglamentuoja pagrindinio ugdymo programos ir su ja susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų bei specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams pritaikytų ir individualizuotų programų įgyvendinimą.

2. Mokyklos Ugdymo plano tikslai:

2.1. apibrėžti ugdymo programų reikalavimus, siekiant ugdymo dermės, prieinamumo ir kokybės;

2.2. pateikti konkrečius susitarimus dėl ugdymo turinio formavimo bei ugdymo proceso organizavimo, kad kiekvienas mokinys pasiektų asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo(si) rezultatų ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visumą.

3. Mokyklos Ugdymo plano uždaviniai:

3.1 nustatyti optimaliausią pamokų skaičių, skirtą dalykų programoms įgyvendinti, mokantis pagal pagrindinio ugdymo programas;

3.2. kurti ugdymo proceso dalyvių sąveiką (mokytojo ir mokinio, mokinio ir mokinio, mokymo ir mokymosi aplinkų) ugdymo(si) procese, siekiant personalizuoto ir savivaldaus mokymosi.

4. Mokyklos Ugdymo plane vartojamos sąvokos:

Ugdymo planas – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

Bendroji dalyko programa–dalyko ugdymo tikslus, turinį, ugdymo metodus bei mokinių pasiekimus numatanti programa.

Pamoka–pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

Specialioji pamoka – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimtiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

Specialiosios pratybos – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

Laikinoji grupė – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

Dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinio žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinantis darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

Kitos mokyklos Ugdymo plane vartojamos sąvokos, apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

PIRMASIS SKIRSNIS

MOKSLO METŲ TRUKMĖ. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS

5. Ugdymo organizavimas 2018 – 2019 mokslo metais:

5.1.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2018 m. rugsėjo 3 d.

5.1.2. Ugdymo proceso trukmė 5-10 klasių mokiniams – 185 ugdymo dienos.

5.1.3. Mokinių atostogų trukmė:

Atostogos	Prasideda	Baigiasi
Rudens	2018-10-29	2018-11-02
Žiemos (Kalėdų)	2018-12-27	2019-01-02
Žiemos atostogos	2019-02-18	2019-02-22
Pavasario (Velykų)	2019-04-23	2019-04-26
Vasaros 5-10 kl.	2019-06-22	2018-08-31
Švenčių dienos (nesutampančios su savaitgaliais)	2018 m. lapkričio 1 d. (Visų šventųjų diena) 2018 m. gruodžio 24, (Kūčių diena) 2018 m. gruodžio 25,26 d. (Kalėdų dienos) 2019 m. sausio 1 d. (Naujųjų metų diena) 2019 m. kovo 11 d. (Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena) 2019 m. balandžio 22 d. (Šv. Velykų diena) 2019 m. gegužės 1 d. (Tarptautinė darbo diena)	

5.1.4. Vasaros atostogos skiriamos pasibaigus ugdymo procesui. Atostogų pradžią 5-10 klasių mokiniams nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba ir savivaldybės vykdomąja institucija.

6. Mokykla dirba penkias dienas per savaitę.

7. Mokyklos tarybos 2017-06-26 protokoliniu nutarimu Nr. MT-4 ugdymo procesas, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą, skirstomas trimestrais. Mokykla vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 6, 7 punktais nustato trimestrų trukmę:

- 1-asis 2018-09-03 – 2018-11-30;
- 2-asis 2018-12-01 – 2019-03-15.
- 3-asis 2019-03-16 – 2019-06-21.

8. Mokyklos taryboje 2018-06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MT-3, Mokytojų taryboje 2018 -06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MTP-4 priimti sprendimai dėl 2018-2019 mokslo metų 10 ugdymo dienų:

8.1. mokykloje:

8.1.1. 2018 m. rugsėjo mėn. 1 d. – Mokslo ir žinių diena;

8.1.2. 2018 m. gruodžio mėn. – projektas „Kalėdų stebuklo belaukiant“;

8.1.3. 2019 m. vasario mėn. – mokyklos gimtadienio šventė;

8.1.4. 2019 m. balandžio-gegužės mėn. – pilietinių iniciatyvų diena (susitikimas su Krašto apsaugos savanorių kuopos savanoriais; aplinkos tvarkymo darbai);

8.1.5. 2019 m. gegužės mėn. – menų diena;

8.1.6. 2019 m. gegužės mėn. - praktinių - tiriamųjų darbų diena;

8.1.7. 2019 m. birželio mėn. – profesijų diena (šeimų iniciatyvos);

8.1.8. 2019 m. birželio mėn. - edukacinių išvykų diena;

8.1.9. 2019 m. birželio mėn. – paskutinio skambučio diena;

8.1.10. 2019 m. birželio mėn. – sveikatingumo diena - sporto šventė.

8.2. mokykla, vadovaudamasi Biržų r. savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriaus 2018 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. SD - 51 „Dėl 5 ugdymo dienų 2018-2019 m. m.“ priima sprendimą dėl 5 ugdymo dienų:

8.2.1. 2018 m. spalio 5 d. – Savivaldos diena;

8.2.2. 2018 m. gruodžio 21 d. – integruotas projektas „Kalėdų pasaka“;

8.2.3. 2019 m. vasario 15 d. – tautiškumo ir pilietiškumo diena;

8.2.4. 2019 m. gegužės 31 d. – šventė, skirta Tarptautinei vaikų gynimo dienai „Vartai į vasarą“.

8.2.5. 2019 m. birželio 6 d. – projektas „Mano miesto (mokyklos, kaimo, gyvenvietės) istorija“.

9. Mokyklos vadovas, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją padėtį (tai padėtis, kuri gali susidaryti dėl kilusio ekstremalaus–gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio – įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai ar lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius) priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Mokyklos vadovas apie priimtus sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo informuoja Biržų rajono savivaldybės vykdomąją instituciją.

10. Jei oro temperatūra – 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į mokyklą gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – ir 6-10 klasių mokiniai. Ugdymo procesas atvykusiems į mokyklą mokiniams vykdomas. Mokiniais, neatvykusiems į mokyklą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama elektroniniame dienyne ir mokyklos internetinėje svetainėje. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių.

11. Ugdymo planas aptartas mokytojų tarybos posėdyje 2018-06-14, protokolo Nr. MTP-4, suderintas su Mokyklos taryba 2018-06-14 protokolo Nr. MT-.3.

12. Ugdymo planas suderintas su Biržų rajono savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjo 2018-08-30, įsakymo Nr. V-68.

ANTRASIS SKIRSNIS
MOKYKLOS UGDYMO TURINIO FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS.
MOKYKLOS UGDYMO PLANO RENGIMAS

13. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas pagal mokyklos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo (si) poreikius ir įgyvendinamas vadovaujantis Pradinio, Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309, „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo aprašo patvirtinimo (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433, „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrąja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. V-46 „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrosios programos patvirtinimo“, Bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. V-442 „Dėl 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo, Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo (toliau- Geros mokyklos koncepcija), Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049, „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas) bei atsižvelgiant į mokyklai skirtas mokymo lėšas.

14. Mokyklos Ugdymo planas parengtas pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti vadovaujantis mokyklos susitarimais, Bendrųjų ugdymo planų bendrosiomis nuostatomis ir bendrąjį ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais bei konkrečių programų nuostatomis. Planą rengė direktoriaus 2018-04-23 įsakymu Nr. V-94 sudaryta darbo grupė.

15. Mokykla, rengdama Ugdymo planą, rėmėsi švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenimis bei informacija, Vaiko individualios pažangos grupės (toliau – VIP) informacija, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo 6, 8 klasėse rezultatų analize, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais, mokyklos veiklos įsivertinimo duomenimis.

16. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį, laikosi reikalavimo per dvejus metus skirti ne mažiau pamokų, nei nurodyta Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte. Pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius 2018-2019 mokslo metams pateikiamas lentelėje (Priedas Nr. 1).

17. Mokyklos Ugdymo planas parengtas, vadovaujantis demokratiškumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais, įtraukiant mokyklos bendruomenės atstovus.

18. Susitarimai dėl Ugdymo plano turinio, struktūros, formos patvirtinti Mokytojų tarybos 2018-06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MTP – 4.

19. Ugdymo planas parengtas vieneriems mokslo metams.

20. Rengiant Ugdymo planą mokytojų tarybos posėdyje 2018-06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MTP- 4 ir Metodikos tarybos 2018-05- 22 protokoliniu nutarimu Nr. MET-5, priimti sprendimai dėl Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo:

20.1. ugdymo turinio inovacijų, skatinančių proceso modernizavimo įgyvendinimą:

20.1.1. dalyvavimas respublikinio projekto „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“ **kūno kultūros ir fizinio aktyvumo ugdymo edukaciniuose užsiėmimuose**;

20.1.2. dalyvavimas nacionaliniame matematinio ir gamtamokslinio raštingumo konkurse;

20.1.3. integruotos pamokos (matematikos 2 pamokos per mokslo metus 6 klasėje) su IKT naudojant 3 D spausdintuvą;

20.1.4. mobiliųjų įrenginių komplekto panaudojimas pagal galimybes dalykų (fizikos, matematikos, chemijos, biologijos) pamokose;

20.1.5. dalykų mokytojai ilgalaikiuose planuose nurodo pamokas Kompiuterių klaseje, kai naudojama E-mokykla, e. lankos, EMA pratybos (lietuvių kalba, matematika, anglų), internetinis puslapis <http://klase.eduka.lt> (skaitmeniniai vadovėliai, interaktyvių užduočių bankas, galimybė kurti testus, užduotis, vertinti mokinių žinias, gauti grįžtamąjį ryšį) ar diagnostinių bei apibendrinamųjų darbų pamokose naudojama klasės kontrolės programa);

20.1.6. užsienio kalbų mokytojai ilgalaikiuose planuose nurodo pamokas kompiuterių klaseje (anglų k. – 3 pamokas, rusų /vokiečių k. – 2 pamokas per mokslo metus);

20.2. dėl bendrų kalbos ugdymo reikalavimų mokykloje susitarimai priimti Metodikos tarybos 2016 -09-02 protokoliniu nutarimu Nr. MET-8, patvirtinta direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-119;

20.3. skaitymo, rašymo, kalbėjimo, skaičiavimo ir skaitmeninių gebėjimų ugdymo per visų dalykų pamokas (mokytojai ilgalaikiuose planuose pateikia šių gebėjimų ugdymo būdus, metodus), įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5-8 kl.):

20.3.1. skaitymo strategijų taikymo visų dalykų pamokose, vadovaujantis rekomendacijomis (www.birzuausra.lt);(biblioteka.ausrietis.lt/?page_id2936);

20.3.2. viešojo kalbėjimo įgūdžių ugdymo visų dalykų pamokose (ne mažiau 2 pam. per mokslo metus);

20.3.3. IT integravimo į visų dalykų ugdymo turinį;

20.3.4. matematinio raštingumo ugdymo visų dalykų pamokose;

20.4. mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo formų ir laikotarpių (Ugdymo plano I sk., VI sk.);

20.5. mokinių, kurie nepasiekia bendrųjų programų patenkinamo lygio pasiekimų (toliau – žemi pasiekimai) nustatymo būdų, numatomų mokymosi pagalbos priemonių ir priemonių mokinių pasiekimams gerinti tvarką reglamentuoja Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 2 d. įsakymu Nr. V-120;

20.6. vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo ypatumų: mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo poreikių, ugdymo programų įgyvendinimą reglamentuoja Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos mokinių, turinčių specialiųjų ugdymo poreikių, ugdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-121; (Ugdymo plano III skyrius, 1-5 sk.);

20.7. ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėsenos planuojant, vertinant ir reflektuojant ugdymo procesą:

20.7.1. ugdymo turinys mokykloje detalizuojamas vadovaujantis Bendruosiuose ugdymo planuose nurodytu mokymosi dienų ir dalyko programai skiriamų valandų

skaičiumi vieneriems mokslo metams. Ugdymo turinio planavimą mokykloje reglamentuoja Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašas, patvirtintas mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-118;

20.7.2. mokykloje rengiami ilgalaikiai dalykų planai vieneriems mokslo metams, atsižvelgiant į Bendrųjų programų reikalavimus, mokinių pažangą ir pasiekimus, mokymosi galimybes ir poreikius. Planai per mokslo metus koreguojami įvertinus mokinių gebėjimų lygį, darbo tempą, pažangą, mokymosi rezultatus ir kitus poreikius;

20.7.3. ilgalaikio dalyko plano forma pateikta Ugdymo turinio planavimo tvarkos apraše, patvirtintame direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-118. Ilgalaikiai planai pateikiami **iki rugsėjo 3 dienos dalyką kuriojančiam vadovui ir suderinami iki spalio 1 dienos**;

20.7.4. pasirenkamųjų dalykų, projektų, dalykų modulių programas rengia ir detaliazuoja mokytojai iki 2018-09-03, vadovaudamiesi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“;

20.7.5. per mokslo metus stebima ne mažiau 3-5 kiekvieno mokytojo pamokų;

20.7.6. dalykų mokymuisi skiriamas pamokų skaičius konkrečioje klasėje, užtikrinant Bendrosiose programose numatytus mokymosi pasiekimus (Priedas Nr. 1):

20.7.7 dalyko programai skiriamų valandų skaičių Bendrosiose programose numatytiems mokinių gebėjimams pasiekti dalykų mokytojai gali padidinti arba sumažinti iki 10 proc. (dėl pateisinamų priežasčių, pvz., ligos);

20.7.8. ne mažiau 3 pamokų kiekvieno dalyko kiekvienai klasei (iki 10 procentų dalykui skirtų pamokų) numatoma organizuoti ne pamokų forma, o projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla ir kitose edukacinėse erdvėse;

20.8. mokykloje į dalykų ugdymo turinį ir klasių vadovų veiklas integruojamos šios programos (jų integracija nurodoma dalykų ilgalaikiuose planuose ir klasių vadovų planuose, žymima pagal susitarimus, priimtus Metodikos tarybos 2017-06-14 protokoliniu nutarimu MET- Nr. 5 (Ugdymo plano I sk., IX sk.):

- Etninės kultūros bendroji programa – į lietuvių kalbos, muzikos, dailės, dorinio ugdymo, technologijų, geografijos, istorijos ugdymo turinį (Priedas Nr. 2);

- Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos, Antikorupcinio ugdymo, Prekybos žmonėmis prevencijos programos – į klasių vadovų veiklos, biologijos, chemijos, dorinio ugdymo, technologijų dalykų ugdymo turinį (Priedas Nr. 3);

- Ugdymo karjerai programa – į klasių vadovų veiklos ir dalykų ugdymo turinį pagal tinkamas temas (Priedas Nr.4);

- Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa- į klasių vadovų, gamtos ir žmogaus, biologijos, dorinio ugdymo, IT, geografijos, istorijos, pilietiškumo pagrindų, užsienio kalbų (I, II), technologijų, muzikos, matematikos, fizikos, chemijos, lietuvių kalbos ir literatūros dalykų turinį (Priedas Nr.7);

- Žmogaus saugos – 6 klasėje integruojama į klasės vadovo veiklos, dalykų ugdymo turinį (Priedas Nr. 8);

- Bendrųjų kompetencijų ugdymo programos integruojamos į dalykų ugdymo turinį, neformaliojo švietimo programas, projektinę veiklą, klasių vadovų veiklą:

- ✓ Mokėjimo mokytis;
- ✓ Komunikavimo;

- ✓ Socialinė;
- ✓ Pažinimo;
- ✓ Asmeninė;
- ✓ Iniciatyvumo ir kūrybingumo;

20.9. mokiniams skiriami papildomai dalykų moduliai, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius:

20.9.1. lietuvių kalbos ir literatūros modulis 10 klasei – 0,5 val.;

20.9.2. matematikos modulis 9 klasei – 0,5 val.;

20.10. pažintinės ir kultūrinės, meninės, sportinės, projektinės veiklos organizavimo: dermės su bendrosiomis programomis užtikrinimo, organizavimo laiko (Ugdymo plano IV skirsnis):

- rugsėjo mėn., 22 d., 2 val. – projektas „Baltų vienybės diena“;
- rugsėjo mėn., 26 d., 2 val. – Europos kalbų diena;
- spalio mėn., 2 val. – projektas „Savivaldos diena“ (socialinės, iniciatyvumo, komunikavimo kompetencijų ugdymui);
- lapkričio mėn., 2 val. – Užsienio kalbų edukacinis renginys 7-9 klasių mokiniams (kultūrinio sąmoningumo bei komunikavimo kompetencijų ugdymui);
- kovo mėn., 5 val. per savaitę – patyčių prevencinės veiklos (socialinės, asmeninės, iniciatyvumo, komunikavimo kompetencijų ugdymui);
- birželio mėn. – Dešimtųjų diena (Paskutinis skambutis, 9-10 kl. 6 val., 5-8 klasėms – 2 val.);

• Birželio mėn., ne mažiau 2 val. – Visuotinė atvirų durų diena tėvų darbovietėse (socialinės, asmeninės, pažinimo kompetencijų ugdymui);

• Kovo mėn., 2 val. – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena (kultūrinio sąmoningumo, pilietiškumo kompetencijų ugdymui).

20.11. už pažintinės ir kultūrinės, meninės, sportinės ir projektinės veiklos organizavimą bei vykdymą atsakingas direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir klasių vadovai;

20.12. vykdomi 4 ilgalaikiai projektai:

• „Auginkime vieni kitus“ – partnerystės skatinimas stiprinant pilietinį aktyvumą, saugios aplinkos kūrimas mokykloje (1,5, 9 klasių mokiniams);

• „Mes iš „Aušros“ – pažinimo, asmeninių, komunikavimo ir sociokultūrinių kompetencijų ugdymui;

• „Tėvų mokykla“ – tėvų pagalbos mokantis stiprinimui, bendradarbiavimo kompetencijų ugdymui;

• Respublikinis projektas – „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra: kūno kultūros ir fizinio aktyvumo ugdymo edukaciniai užsiėmimai“ – dalykinių ir bendrųjų kompetencijų ugdymui;

20.13. mokiniams sudaromos sąlygos mokytis ne tik klasėje, bet ir įvairiose aplinkose (gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse ir kitose edukacinėse erdvėse):

20.13.1. ne mažiau 2 kiekvieno dalyko pamokos kiekvienai klasei (priklausomai nuo dalyko specifikos) per mokslo metus vedamos kitose (netradicinėse) edukacinėse aplinkose;

20.13.2. dalyko mokytojai savo dalyko ilgalaikiuose planuose numato, kokiose netradicinėse ugdymo aplinkose bus vykdoma ugdomoji veikla;

20.14. socialinės-pilietinės veiklos organizavimą mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą reglamentuoja Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-122;

20.15. dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo būdų ir laikotarpių: mokinių pasiekimai ir pažanga vertinama pagal Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-123;

20.16. dėl reikalavimų mokinio individualiam ugdymo planui sudaryti (Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-118) (Ugdymo planas, I sk., XII sk.);

20.17. dėl priemonių ir būdų mokinių pasiekimams gerinti: mokinių, kurie nepasiekia bendrųjų programų patenkinamo lygio pasiekimų (žemi pasiekimai) nustatymo būdus, mokymosi pagalbos priemonės ir priemonės pasiekimams gerinti reglamentuoja Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 120:

20.17.1. už pagalbos teikimo organizavimą atsakingas klasės vadovas, koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui;

20.17.2. mokymosi pagalbai teikti sudaromos laikinosios grupės – 3-15 mokinių;

20.17.3. mokiniams sudaroma galimybė lankyti konsultacijas (išlyginti mokymosi spragas individualiose konsultacijose, vadovaujantis Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-120, (Ugdymo planas, I sk., VII sk.);

20.18. dėl pamokų, skiriamų mokinių mokymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, panaudojimo:

20.18.1. 5-10 kl. skiriama po 0,5 val. per savaitę anglų kalbai;

20.18.2. 5 kl. skiriama po 1,5 val. rusų arba vokiečių kalboms;

20.19. dėl švietimo pagalbos teikimo: švietimo pagalba skiriama dalyko mokytojo siūlymu. Klasės vadovas derina su mokinių tėvais, švietimo pagalbos specialistais ir VGK (Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 120) (Ugdymo planas, I sk. VII sk.);

20.20. dėl neformaliojo vaikų švietimo veiklos organizavimo:

20.20.1. iki 2018-05-25 mokiniams siūlomos programos, kurias jie renkasi pagal poreikius;

20.20.2. neformaliojo vaikų švietimo minimalus grupės dydis – 15 mokinių;

20.21. dėl pasirinkto dalyko ar dalyko modulio keitimo, dalyko ar dalyko modulio atsisakymo ir naujo pasirinkimo: mokinys, pasirinkęs mokomąjį dalyką ar jo modulį, gali jį keisti po vienerių mokslo metų. Konkrečiau keitimo galimybės aptartos Ugdymo plano II skirsnio II sk. (prie ugdymo sričių);

20.22. dėl dalykų mokymo intensyvinimo (Ugdymo planas, I sk., X sk.);

20.23. dėl pagilinto dalykų mokymo: pagilintas anglų kalbos mokymas nuo 5 klasės;

20.24. dėl bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tikslų ir būdų:

20.24.1. mokykloje organizuojamas pedagoginis, psichologinis tėvų švietimas, skirtas padėti vaikams mokytis ir įgyti bendrąsias kompetencijas;

20.24.2. vykdomas projektas „Tėvų mokykla“;

20.24.3. tėvų pedagoginis švietimas integruojamas į klasių vadovų veiklą;

20.24.4. informacija pedagoginio švietimo temomis tėvams teikiama mokyklos internetiniame puslapyje (www.birzu.ausra.lt).

20.25. dėl bendradarbiavimo su įstaigomis, įmonėmis ar asociacijomis tikslų ir būdų:

20.25.1. mokykla, siekdama užtikrinti ugdymo kokybę, ugdymo programų tęstinumą, nuoseklumą, bendradarbiauja su:

- Biržų „Saulės“ gimnazija – dėl mokinių pasiekimų gerinimo;
- Biržų technologijų ir verslo mokymo centru – dėl mokinių profesinio veiklinimo;
- **Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriumi** – dėl pagalbos mokiniui teikimo;

- Biržų Švietimo pagalbos tarnyba – dėl pagalbos mokytojų metodinei veiklai, mokinių pasiekimų gerinimui;

- Biržų rajono policijos komisariatu – dėl pagalbos ir mokinių profesinio veiklinimo;

- Biržų rajono Jurgio Bielinio biblioteka – mokinių pažintinės-kultūrinės veiklos organizavimui, sociokultūrinių kompetencijų ugdymui;

- Biržų rajono muziejumi „Sėla“ – mokinių pažintinės-kultūrinės veiklos organizavimui, sociokultūrinių kompetencijų ugdymui,

- Kupiškio L. Stuokos-Gucevičiaus gimnazija – mokytojų metodinei veiklai, mokinių pasiekimams ir pažangai gerinti;

- Panevėžio rajono Velžio gimnazija – mokytojų metodinei veiklai, mokinių pasiekimams ir pažangai gerinti;

- Latvijos Respublikos Skaistkalnės vidurinė mokykla – mokytojų metodinei veiklai plėtoti, mokinių sociokultūrinių kompetencijų ugdymui;

- Biržų rajono Nemunėlio Radviliškio pagrindinė mokykla – mokinių pažintinės-kultūrinės veiklos organizavimui, sociokultūrinių kompetencijų ugdymui;

- Mokykla – Kokybės siekiančių mokyklų klubo narė (pozityvaus profesionalumo skatinimui,

20.25.2. tęsiamas bendradarbiavimas su ugdymo karjerai partneriais mokinių profesinio orientavimo kompetencijų ugdymui pagal mokyklos POT planą.

20.26. vykdoma Olweus patyčių prevencijos programa, ugdanti socialines emocines kompetencijas.

20.27. mokymo(-si) virtualiosiose aplinkose prieinamumo, mokymosi išteklių panaudojimo:

20.27.1. Metodikos tarybos 2018-05-10 protokoliniu nutarimu Nr. MET-4 tęsiamas Mokymosi išteklių Google dokumentas virtualiame diske;

20.27.2. kuriamas edukacinių programų elektroninis aplankas – Google skaičiuoklė;

20.27.3. bibliotekos svetainėje kuriamas elektroninis edukacinių programų aplankas;

20.27.4. pamokose (pagal mokyklos galimybes) naudojamos „Ugdymo sodo“ skaitmeninių mokymo priemonių rinkinio priemonės (2017-06-14 protokolas Nr. MET-5);

20.28. mokymosi sąlygų sudarymo ne tik klasėje, bet ir kitose aplinkose (gamtoje, kultūros įstaigose, įmonėse) susitarimai pateikiami Ugdymo plane prie ugdymo sričių (II sk., II sk.). Pamokas netradicinėse erdvėse mokytojai nurodo ilgalaikiuose planuose;

20.29. Mokykla ugdymo proceso metu gali koreguoti mokyklos ugdymo planą arba mokinio individualų ugdymo planą (Bendruosiuose ugdymo planuose nenumatytais atvejais), atsižvelgdama į mokymo lėšas ir išlaikydama minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS MOKYKLOJE

21. Mokyklos bendruomenė, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą, bendrauja ir bendradarbiauja, sudaro sąlygas mokiniui mokytis mokinių, mokinių ir mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų pagalba vienas kitam grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje, užtikrina tinkamą ir savalaikį reagavimą į patyčių ir smurto apraiškas. Veiklos vykdomos pagal VGK ir klasių vadovų veiklos planus.

22. Mokykloje mokiniui saugia ir palankia ugdymosi aplinka rūpinasi ir mokinio gerovės užtikrinimo klausimus sprendžia mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau –VGK), kuri vadovaujasi Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais).

23. Mokykla, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, organizuoja kryptingas sveikos gyvensenos stiprinimo ir prevencines veiklas, vadovaudamasi Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“:

23.1. vykdo ilgalaikę nuoseklią Olweus patyčių programą, ugdančią socialines ir emocines kompetencijas, apimančią patyčių, smurto, sveikos gyvensenos skatinimą ir sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat joje dalyvauti;

23.2. Mokykla priėmė sprendimą pasirinktą prevencinę programą Olweus integruoti į dalykų ugdymo turinį, klasių vadovų veiklą, neformaliojo vaikų švietimo veiklas.

24. Mokykloje viena pertrauka tarp pamokų (20 min.) skiriama mokiniams užsiimti fiziškai aktyvia veikla lauke ar sporto salėje. Atsakingi kūno kultūros mokytojai ir direktoriaus pavaduotojas, kuriojantis kūno kultūrą.

25. Mokykla, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, vadovaujasi Lietuvos Higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos ir saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011. Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma).

26. Į dalykų ugdymo turinį integruojama Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos patvirtinimo“ (toliau – sveikatos programa). Mokytojai ilgalaikiuose dalykų planuose pateikia į turinį integruotas temas ir jas nurodo elektroniniame dienyne pamokos turinyje.

27. Mokyklos bendruomenė vykdo ilgalaikę ir kryptingą sveikatos ugdymo ir stiprinimo veiklą pagal parengtą sveikatos stiprinimo programą „Sveikame kūne-sveika siela“. Mokykla priklauso sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui (2014 m. lapkričio 24 d. pažymėjimas Nr. SM-293). Sveikos gyvensenos, sveikatos saugojimo ir stiprinimo priemonės integruojamos į klasių vadovų, sveikatos priežiūros specialisto, socialinio pedagogo, kūno kultūros mokytojų bei projektinę veiklą (Priedas Nr. 9).

KETVIRTASIS SKIRSNIS

PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS

28. Istorijos, geografijos, pilietiškumo pagrindų mokytojai, siekdami nuosekliai ugdyti mokinių kompetencijas, dalyko ugdymo turinyje susieja formaliąsias socialinio ugdymo pamokas su neformaliosiomis praktinėmis veiklomis ir jas nurodo ilgalaikiuose dalykų planuose (pasirinkdami pagal rajono renginių ar mokyklos socialinės pilietinės veiklos planą):

28.1. pažintinės ir kultūrinės veiklos: planuoja galimybes mokiniams lankytis muziejų, bibliotekų organizuojamose programose ir renginiuose. Mokiniai, dalyvaudami šiose veiklose, turės kūrybines galimybes gilinti savo žinias, tobulinti pažintines kompetencijas ir ugdytis vertybines nuostatas;

28.2. veiklos, skatinančios pilietinį įsitraukimą, ugdančios gebėjimą priimti sprendimus ir motyvaciją dalyvauti mokyklos ir vietos bendruomenės veiklose. Šios veiklos padės mokiniams teorines pilietiškumo žinias įprasminti praktinėje ar projektinėje veikloje, bendradarbiaujant su įvairiomis vaikų ir jaunimo organizacijomis, interesų grupėmis, valdžios ir savivaldos institucijomis;

28.3. veiklos, padedančios mokiniams ugdytis medijų ir informacinį raštingumą, nurodomos ilgalaikiuose planuose;

28.4. socialinės (karitatyvinės) veiklos, padedančios mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokiam vertybines nuostatas. Šios veiklos sudaro galimybes mokiniui ugdytis praktines socialines kompetencijas, įgyjant realios globos patirties.

29. Mokiniui, kuris mokosi:

29.1. pagal pagrindinio ugdymo programą pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma, sudėtinė ugdymo proceso veiklos dalis;

29.2. mokykla, atsižvelgdama į Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytą turinį ir pasiekimus, mokinių amžių, priėmė sprendimą šiai veiklai per mokslo metus skirti ne mažiau 30 pamokų;

29.3. mokytojai ir klasių vadovai pažintinę kultūrinę veiklą sieja ne tik su mokyklos ugdymo tikslais, bet ir su mokinių mokymosi poreikiais. Konkretūs mokyklos susitarimai nurodomi dalykų mokytojų ir klasių vadovų planuose;

29.4. pažintinė kultūrinė veikla organizuojama ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose: pavyzdžiui, muziejuose, atviros prieigos centruose, virtualiosiose mokymosi aplinkose. Konkrečius sprendimus dalykų mokytojai pateikia ilgalaikiuose planuose;

29.5. pažintinė kultūrinė veikla mokykloje nuosekliai organizuojama per mokslo metus;

29.6. pagal pagrindinio ugdymo programą socialinė-pilietinė veikla yra privaloma. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimą mokykloje reglamentuoja Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-122:

29.6.1. Socialinei pilietinei veiklai per mokslo metus skiriama ne mažiau kaip: 5 kl. – 10 val.; 6 kl. – 11 val.; 7 kl. – 12 val.; 8 kl. – 13 val.; 9 kl. – 14 val.; 10 kl. – 15 val.;

29.6.2 Socialinės pilietinės veiklos apskaitą mokinys fiksuoja Socialinės-pilietinės veiklos lape. Lapą pildo konkrečią veiklą skyręs mokytojas, bibliotekos darbuotojas, klasės vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar ūkio reikalams. Jei veikla vykdoma ne mokykloje, mokinio veikla tvirtinama oficialiu įstaigos antspaudu. Klasės vadovas

socialinės pilietinės veiklos valandas fiksuoja TAMO dienyne;

29.6.4. mokinys socialinę pilietinę veiklą gali atlikti savarankiškai arba grupelėmis bendradarbiaudamas su savivaldos institucijomis ir socialiniais partneriais.

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMOŠI KRŪVIO REGULIAVIMAS

30. Siekiant tausoti mokinio sveikatą, mokykloje atliekama nuosekli mokinių mokymosi krūvio stebėseną: direktoriaus pavaduotojai ugdymui pagal pareigybių pasiskirstymą kas mėnesį organizuoja ir vykdo mokinių mokymosi krūvio bei mokiniams skiriamų namų darbų stebėseną ir kontrolę pagal elektroninio dienyno informaciją.

31. Mokytojai užtikrina, kad namų darbai:

31.1. atitiktų mokinio galias;

31.2. būtų naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi;

31.3. nebūtų užduodami atostogoms;

31.4. nebūtų skirti dėl įvairių priežasčių neįvykusių pamokų turiniui įgyvendinti.

32. Mokyklos vadovai užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Direktoriaus pavaduotojai ugdymui pagal pareigybių pasiskirstymą kas mėnesį vykdo kontrolinių darbų skyrimo stebėseną pagal elektroninio dienyno informaciją. Apie kontrolinį darbą mokytojas mokinius informuoja ne vėliau kaip prieš savaitę ir įrašo elektroniniame dienyne kontrolinių darbų apskaitos puslapyje. Kontroliniai darbai po ligos, atostogų ar šventinių dienų nerašomi.

33. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, negali būti daugiau kaip 7 pamokos per dieną.

34. Penktų klasių mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, skiriamas minimalus privalomų pamokų skaičius. Suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) didinamas minimalus privalomų pamokų skaičius 5 klasei pasirenkamajam dalykui (užsienio kalbai) mokytis, 6–8 klasių mokiniams skiriamas didesnis pamokų skaičius pasirenkamajam dalykui (užsienio kalbai), 9-10 klasių mokiniams – užsienio kalbai (anglų) ir lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos moduliams.

35. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, maksimalus pamokų skaičius per savaitę ne didesnis negu 10 procentų už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą Bendrųjų ugdymo planų 124 punkte (Priedas Nr. 1).

36. Mokymosi pagalbai mokytojai skiria trumpalaikes arba ilgalaikes konsultacijas. Trumpalaikės konsultacijos (trumpesnės už pamokos trukmę) neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį, o ilgalaikės (trukmė lygi pamokos trukmei) įskaitomos į mokymosi krūvį. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) žinute elektroniniame dienyne arba individualaus pokalbio metu kitu būdu informuojami apie mokiniui siūlomą suteikti mokymosi pagalbą, apie mokinio daromą pažangą.

37. Mokiniams, kurie negali tinkamai atlikti namų darbų dėl nepalankių socialinių ekonominių kultūrinių sąlygų namuose, sudaromos sąlygos namų darbus atlikti mokyklos bibliotekoje.

38. Metodikos tarybos 2017-08-24 protokoliniu nutarimu Nr. MET-7 mokiniai, lankantys sporto, muzikos, dailės mokyklas nuo pamokų mokykloje neatleidžiami.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

39. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas yra mokyklos ugdymo turinio dalis ir dera su keliamais ugdymo tikslais. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą vadovaujama Ugdymo programų aprašu, Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą, mokyklos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, parengtu vadovaujantis BUP 44 punkte nurodytais teisės aktais ir mokyklos susitarimais, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 123 ir paskelbtu mokyklos svetainėje.

40. Dalykų mokytojai, klasių vadovai ir švietimo pagalbos specialistai planuodami mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, ugdymo organizavimą, atsižvelgia į Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše, patvirtintame direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-117) pateiktą informaciją. Kiekvieno mokinio pasiekimų ir pažangos aprašas yra jo asmens byloje.

41. Mokyklos ugdymo procese derinamas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas:

41.1. formuojamojo vertinimo paskirtis – padėti mokiniui mokytis, teikti grįžtamąjį ryšį, stebėti daromą pažangą, suteikti pagalbą laiku, siekiant pagerinti mokinio pasiekimus. Kiekvienoje pamokoje mokinys stebimas, laiku teikiamas atsakas, ugdymo turinys pritaikomas pagal poreikius ir gebėjimus;

41.2. mokykloje sukurta individualios mokinio pažangos stebėjimo ir vertinimo tvarka;

41.3. diagnostiniu vertinimu nustatomi mokinio pasiekimai ir pažanga, kad būtų galima tikslingai planuoti tolesnį mokymąsi, suteikti pagalbą sunkumams įveikti;

41.4. mokinių pasiekimų patikrinimą diagnostikos tikslais kiekvienas mokytojas pateikia ilgalaikiame dalyko plane pagal dalyko specifiką ir atlieka reguliariai (pagal mokymo(si) logiką), aiškius vertinimo kriterijus, susitarimus. Diagnostinio vertinimo informacija remiamasi analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

42. Mokytojai, siekdami padėti kiekvienam mokiniui pagal išgales pasiekti aukštesnių ugdymo(si) rezultatų:

42.1. kiekvieno dalyko pamokose pritaiko mokymą (diferencijuoja, individualizuoja ir pateikia 3 lygių užduotis) pagal mokinio gebėjimus, kad jis galėtų siekti aukštesnių rezultatų;

42.2. metodikos grupėse suderina vertinimo sistemas, mokytojai, dirbantys su ta pačia klase, susitaria dėl mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų bei formų, remiasi vertinimo metu sukaupta informacija;

42.3. dalyvauja klasių vadovų inicijuotuose dalykų mokytojų susitikimuose dėl mokinių pasiekimų ir pažangos analizės bei vertinimo;

42.4. klasės vadovas kiekvieno trimestro pabaigoje informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir mokyklos Tėvų informavimo ir komunikavimo tvarkos aprašu, patvirtintu mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 124. Kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) ne mažiau kaip 2

kartus per metus individualiai aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir inicijuoja pagalbą mokymosi pasiekimams gerinti.

43. Mokykloje priimti sprendimai dėl mokinių pažangos ir pasiekimų, dalykų modulių, integruojamųjų programų vertinimo būdų, vertinimo laiko tarpsnių, išskyrus atvejus, kai pasiekimų patikrinimo datos nustatytos švietimo ir mokslo ministro (**Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 123**).

44. Mokykla informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pasiekimus individualių pokalbių metu kiekvieno trimestro pabaigoje ar iškilus problemoms. Mokinių tėvus, neturinčius galimybės prisijungti prie elektroninio dienyno, informuoja raštu kas mėnesį ir numato būdus bei galimybes mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu peržiūrėti gautus pasiekimų įvertinimus (Tėvų informavimo ir komunikavimo tvarkos aprašas, patvirtintas mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-124).

45. Mokinių pasiekimai trimestro pabaigoje, baigiantis ugdymo laikotarpiui apibendrinami atsižvelgiant į bendrosiose programose pateiktus mokinių pasiekimų lygių požymių aprašymus ir įvertinami 10 balų sistemos pažymiais ar įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“ arba „atleista“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinsys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir mokyklos direktoriaus įsakymą:

45.1. mokinių pasiekimai kūno kultūros, technologijų, muzikos ir dailės pamokose vertinami pažymiu, o pilietiškumo pagrindų, ekonomikos ir verslumo, dorinio ugdymo dalykų (etikos, tikybos), žmogaus saugos, socialinės – pilietinė veiklos - vertinami įrašu „įskaityta“, „neįskaityta“;

45.2. pasirinktų dalykų modulių vertinimai įskaitomi į atitinkamo dalyko programos pasiekimų įvertinimą (lietuvių kalbos ir literatūros 10 kl. bei matematikos 9 kl.);

45.3. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“;

45.4. jeigu mokinsys neatliko mokyklos numatytos vertinimo užduoties (pvz., kontrolinio ar atsiskaitomojo darbo), mokytojas, vadovaudamasis mokyklos Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-120, numato laiką, per kurį jis turi atsiskaityti, ir suteikia reikiamą mokymosi pagalbą iki atsiskaitymo. Jeigu mokinsys ugdymo laikotarpiu per numatytą laiką neatsiskaitė ir neparodė pasiekimų, numatytų Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, jo pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“;

45.5. jeigu mokinsys neatliko užduočių (kontrolinių darbų ir kt.) dėl svarbių, mokyklos vadovo pateisintų priežasčių (pvz., dėl ligos), ugdymo laikotarpio pabaigoje fiksuojamas įrašas „atleista“. Mokiniams, sugrįžusiems į ugdymo procesą, suteikiama reikiama mokymosi pagalba.

46. Mokykla dalyvauja Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime. Mokinio pasiekimų rezultatai neįskaičiuojami į ugdymo laikotarpio įvertinimą.

47. Mokykla apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) informuoja mokyklos nustatyta tvarka vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimais ir mokyklos Tėvų informavimo ir komunikavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio m. 28 d. įsakymu Nr. V – 124.

SEPTINTASIS SKIRSNIS
MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS
TEIKIMAS, ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

48. Mokykla sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo galias ir siekti kuo aukštesnių pasiekimų.

49. Mokykloje, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą, už mokymosi pasiekimų stebėsenos koordinavimą, gerinimą ir mokymosi pagalbos organizavimą atsakingi direktoriaus pavaduotojai ugdymui.

50. Mokytojai, siekdami gerinti mokinių mokymosi pasiekimus:

50.1. kelia aukštus mokymosi lūkesčius kiekvienam mokiniui, ugdo sąmoningą ir atsakingą požiūrį į mokymąsi:

50.1.1 mokiniai pildo individualios pažangos lapus;

50.1.2. baigę skyrių, temą, dalykų mokytojai daro pažangos refleksiją su mokiniais;

50.1.3. klasės vadovas aptaria individualią mokinio pažangą su kiekvienu mokiniu bent kartą per trimestrą;

50.2. klasių vadovų ir švietimo pagalbos specialistų metodikos grupėje kas mėnesį aptariami mokinių pasiekimų gerinimo klausimai dalyvaujant direktoriui, direktoriaus pavaduotojams ugdymui;

50.3. nuolat stebi ugdymo procesą, laiku nustato, kokios pagalbos reikia ir teikia ją mokiniams, ypatingai iš tų šeimų, kuriose nepalanki socialinė, ekonominė, kultūrinė aplinka;

50.4. kartu su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), vaiko gerovės komisija sprendžia mokinių vėlavimo į pamokas ir jų nelankymo priežastis;

50.5. tobulina mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo procesus, itin daug dėmesio skirdami grįžtamajam ryšiui, formuojamajam vertinimui pamokoje, diagnostiniam vertinimui. Vertinimo periodiškumas pagal mokyklos Pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 123, nurodomas ilgalaikiuose planuose.

51. Mokymosi procesas mokykloje stebimas ir laiku nustatomi mokiniui kylantys sunkumai. Apie atsiradusius mokymosi sunkumas dalykų mokytojai informuoja klasės vadovą. Klasės vadovas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), švietimo pagalbos specialistus ir kartu, pasitelkiant VGK, tariamasi, kaip bus organizuojama veiksminga mokymosi pagalba. Pagalbos teikimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojas ugdymui, vadovaujantis Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 120.

52. Mokymosi pagalba mokiniui būtinai teikiama:

52.1. kai jo pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose;

52.2. kai mokinys nedaro pažangos;

52.3. kai dalyko kontrolinis darbas įvertintas nepatenkinamai;

52.4. kai mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų;

52.5. kai mokinys per Nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą nepasiekė patenkinamo lygmens;

52.6. kai mokinys demonstruoja aukščiausio lygio pasiekimus.

53. Mokymosi pagalba teikiama laiku, atsižvelgiant į mokinio mokymosi galias ir mokymosi pagalbos specialistų rekomendacijas, ir turi atitikti mokinio mokymosi galias.

54. Mokymosi pagalbos teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos poreikio mokiniui.

55. Mokykla, keldama uždavinius pagerinti mokinių pasiekimus konkrečiose srityse, atsižvelgia į mokinių poreikius, tėvų lūkesčius, mokyklos kontekstą, pasirenka veiksmingas priemones uždaviniams įgyvendinti. Dalykų mokytojai ilgalaikiuose planuose skiria valandas mokymosi pagalbai teikti iš rezervo valandų.

56. Mokymosi pagalba mokykloje veiksmingai taikoma:

56.1. pamokoje kaip grįžtamasis ryšys, pagal jį koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant užduotis, metodus ir kt.;

56.2. skiriant trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas, kurių trukmę rekomenduoja mokantis mokytojas ar nustato mokykla pagal mokymosi pagalbos poreikį;

56.3. dalyko mokytojui rekomendavus, organizuojama pačių mokinių pagalba kitiems mokiniams kaip socialinės veiklos forma;

56.4. trišalių pokalbių metodika (mokinys-tėvai-mokytojas);

56.5. teikiant mokymosi pagalbą gali būti sudaromos mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupės arba mokymosi pagalba skiriama individualiai (Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 120).

57. mokinių pažangos ir pasiekimų gerinimą mokykloje koordinuoja Vaiko individualios pažangos stebėjimo darbo grupė (toliau – VIP), kuri užtikrina sistemingą individualios pažangos stebėjimą, fiksavimą ir analizę:

57.1. pirmiausia pagalba suteikiama tiems mokiniams, kurių pasiekimai žemi arba aukščiausi;

57.2. stiprinama mokinių motyvacija kryptingai veikti, siekiant mokymosi tikslų:

57.2.1 1 kartą per trimestrą organizuojamas klasių vadovų bei švietimo pagalbos mokiniui specialistų metodikos grupės ir dalykų mokytojų pasitarimas dėl mokinių lūkesčių, pažangos ir pasiekimų gerinimo. Duomenys fiksuojami klasių vadovų ir švietimo pagalbos specialistų metodikos grupės protokoluose;

57.2.2. kiekvieno trimestro pabaigoje dalykų mokytojai skiria 1 pamoką pažangos ir pasiekimų aptarimui;

57.2.3. klasių vadovai per mokslo metus organizuoja ne mažiau dviejų individualių pokalbių su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais) vaiko individualios pažangos aptarimui;

57.3. pagal poreikius ir dalyko mokytojo, klasės vadovo ir tėvų sutarimu sudaromos sąlygos 5-10 klasių mokiniams ruošti namų darbus kiekvieną dieną nuo 13 val. iki 16 val. mokyklos bibliotekoje;

57.4. mokyklos Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos apraše daug dėmesio skiriama formuojamajam vertinimui pamokoje, diagnostiniam vertinimui. Metodikos grupėse susitarta kiekvienoje pamokoje naudoti formuojamąjį vertinimą. Baigęs programą mokytojas, atsižvelgdamas į bendrojoje dalyko programoje pateiktus mokinių pasiekimų lygių požymių aprašymus, apibendrina ir įvertina mokinių pasiekimus;

57.5. sudaromos sąlygos mokytojams tobulinti profesines žinias, ypač dalykines kompetencijas ir gebėjimus, organizuoti ugdymo procesą įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniams: kvalifikacijos seminarai, mokykloje kaupiamas patirties metodinis bankas, kuriama skaitmeninių mokymosi aplinkų biblioteka, švietimo pagalbos specialistų konsultacijos;

57.6. prireikus mokytojai bendradarbiauja su mokyklos švietimo pagalbos specialistais:

57.6.1. planuodami ugdymo turinį;
57.6.2. sudarydami individualius ugdymo planus;
57.6.3. koreguodami ugdymo turinį pagal mokinių mokymosi pagalbos poreikius;
57.7. į vaiko ugdymo procesą įtraukiami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ne tik sprendžiant vaikų ugdymosi problemas, bet ir teikiant mokymosi pagalbą, supažindinant su darbo ir profesijų pasauliu (tėvai teikia pagalbą išvykų, ekskursijų metu, dalyvauja pokalbiuose su klasės vadovu ir bent 1 kartą per trimestrą aptaria vaiko mokymosi lūkesčius bei individualią pažangą).

58. Mokytojai po I trimestro mokiniams, nepasiekusiems patenkinamo pasiekimų lygio, rengia pasiekimų gerinimo priemonių planą, suderina su direktoriaus pavaduotoju ugdymui. Priemonių planas koreguojamas po II trimestro.

59. Pamokos, skirtos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skiriamos individualioms konsultacijoms (Ugdymo planas 52.3 p.). Už 6 konsultacijas mokytojui suteikiama viena laisva diena mokinių atostogų metu.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

60. Mokykla sudaro galimybes kiekvienam mokiniui, ypatingai turinčiam nepalankias socialines, ekonomines, kultūrines sąlygas namuose, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pasirinkti meninės, sportinės, tiriamosios, kalbų lavinimo krypties neformaliojo vaikų švietimo programas.

61. Neformaliojo vaikų švietimo programos yra skirtos meninę, sporto ar kitą veiklą pasirinkusių mokinių asmeninėms, socialinėms, edukacinėms, profesinėms kompetencijoms ugdyti.

62. Mokiniai renkasi mokyklos siūlomas ir jų poreikius atitinkančias veiklas laisvai.

63. Neformaliojo švietimo programos (apibendrintas veiklas, uždavinius, laukiamus rezultatus) mokytojai skelbia iki 2018-05-25. Mokiniai pagal poreikius renkasi programą iki 2018-06-05. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui pasirinkimus tikslina iki 2018-09-04.

64. Mokykla mokslo metų pabaigoje, bendradarbiaudama su mokyklos mokinių savivalda, atlieka apklausą dėl neformaliojo švietimo programų poreikio ir, atsižvelgdama į jį, siūlo neformaliojo švietimo programas. Neformaliojo švietimo vadovai ruošia ataskaitas ir pristato mokytojų tarybos posėdyje mokslo metų pabaigoje. Meninės, sportinės veiklos neformaliojo švietimo programų vadovai su būrelių vaikais prisideda prie mokyklos renginių organizavimo, pristato savo veiklos rezultatus mokyklos renginiuose.

65. Neformaliojo švietimo grupėje mažiausias mokinių skaičius – 15.

66. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos, atsižvelgiant į bendruosius valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro ir vykdomos patraukliose ir saugiose mokiniui aplinkose, padedančiose įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo tikslus. Valandos kiekvienai programai įgyvendinti skiriamos visiems mokslo metams, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, periodiškumą, trukmę.

67. Mokykla siūlo mokiniams meninės, sportinės, tiriamosios, kalbų lavinimo krypties neformaliojo vaikų švietimo programas, atitinkančias jų saviraiškos poreikius, padedančias atsiskleisti pomėgiams ir talentams, kurios ugdo savarankiškumą, sudaro sąlygas bendrauti ir bendradarbiauti. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.

68. Neformaliojo švietimo programos 2018 -2019 mokslo metams 5-10 klasių mokinių poreikių tenkinimui pateikiamos priede (Priedas Nr.6).

DEVINTASIS SKIRSNIS UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

69. Mokytojai, optimizuodami mokinių mokymosi krūvius, Metodikos grupėse, Metodikos taryboje išanalizavę numatomų integruoti programų tikslus, turinį ir ryšį su bendrųjų programų tikslais ir turiniu, atsižvelgdami į mokyklos tikslus ir kontekstą, mokinių poreikius ir bendruomenės susitarimus, mokytojų tarybos posėdžio 2017-06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MPT- 4 į mokyklos dalykų ugdymo turinį ir klasių vadovų veiklas integruoja programas, kurios pateikiamos Ugdymo plano I sk., II sk, 20.8 p.

70. Integruojamųjų programų temas dalykų mokytojai nurodo ilgalaikiuose planuose, mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo bei fiksavimo būdus pateikia dalyko vertinimo tvarkoje. Dalykų metodikos grupėse iki mokslo metų pradžios susitariama dėl integruojamųjų programų ugdymo temų.

71. Integruojamoji tema nurodoma elektroniniame dienyne dalykui skirtame apskaitos puslapyje.

72. Mokytojai mokslo metų pabaigoje pagal ilgalaikius dalykų planus metodikos grupėse analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis integruojamųjų programų ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo bei tolesnio turinio integravimo, mokymo organizavimo būdų kitais mokslo metais.

73. Mokykla sudaro sąlygas ir skatina mokinius dalyvauti integruotuose gamtos, socialinių mokslų, matematikos, technologijų dalykų projektuose ar kitose veiklose, plėtoja neformaliojo ir formaliojo švietimo galimybes integruoti šiuos dalykus ir vykdomomis veiklomis prisideda prie mokslo populiarinimo ir inovacijų kultūros ugdymo.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

74. Mokykla, organizuodama ugdymo procesą, derindama mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius, intensyvina dalykų mokymą per dieną:

74.1. 9, 10 klasėse vieną kartą per savaitę skiriama po 2 lietuvių kalbos ir literatūros pamokas viena po kitos;

74.2. technologijų – 5, 6, 7, klasėse vieną kartą per savaitę skiriama po 2 pamokas;

74.3. esant poreikiui per dieną dalykui mokytis galima skirti keletą viena po kitos vykstančių pamokų sudarant sąlygas organizuoti eksperimentus gamtos mokslų pamokose, projektinius darbus, praktinius užsiėmimus, kuriuos mokytojai nurodo ilgalaikiuose planuose.

75. Sprendimai dėl dalykų intensyvinimo mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, priimti mokytojų tarybos 2017-06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MTP -4. Intensyvinant dalyko mokymą, išlaikomas bendras pamokų, skirtų dalykui per dvejus metus, skaičius ir neviršijamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę, nustatytas pagal Higienos normą.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

76. Mokiniai skiriasi savo patirtimi, motyvacija, interesais, siekiais, gebėjimais, mokymosi stiliumi, pasiekimų lygiu, tai lemia skirtingus mokymosi poreikius. Diferencijuotu ugdymu mokytojai atsižvelgia į šiuos poreikius ir pamokose mokiniui pritaiko mokymosi uždavinius bei užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymo(si) priemones, tempą, mokymosi aplinką ir laiką.

77. Diferencijuoto ugdymo tikslas mokykloje – sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau siekti individualios pažangos. Juo kompensuojami brendimo, mokymosi tempo netolygumai, atsirandantys vertikaliojo skirstymo klasėmis pagal mokinių amžių sistemoje, motyvacijos stoka.

78. Diferencijavimas taikomas kiekvieno dalyko pamokoje:

78.1. mokiniui individualiai;

78.2. mokinių grupei:

78.2.1. pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, pritaikant įvairias mokymosi strategijas;

78.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai), sudarant mišrias arba panašių polinkių, interesų mokinių grupes. Šios veiklos numatomos dalykų mokytojų ilgalaikiuose planuose.

79. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, būti trumpo laikotarpio (užduotims atlikti arba tam tikro dalyko pamokoms). Dėl pergrupavimo tikslų ir principų tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), siekiama, kad nebūtų daroma žala mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybėms, mokinių santykiams klasėje ir mokykloje.

80. Mokytojai kiekvieną trimestrą analizuoja mokinių, nepasiekusių patenkinamo pasiekimų lygio, mokymosi galimybes, priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo turinio diferencijavimo, individualizavimo, atsižvelgdami į mokinio mokymosi motyvaciją, ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

81. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytas mokymosi planas, padedantis pasiekti aukštesnius ugdymo(si) poreikius, prisiimti asmeninę atsakomybę, įgyti reikiamas kompetencijas, išsikelti įgyvendinamus tikslus ir jų siekti.

82. Individualūs ugdymo planai sudaromi vadovaujantis Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-118.

83. Mokiniam, mokomiems namie, sudaromas individualus ugdymo planas. Jame numatomi mokymosi tikslai, mokinio mokymosi indėlis, planuojami mokytis dalykai, jiems skiriamas pamokų skaičius, pasiekimų patikrinimo būdai, apibrėžiami sėkmės kriterijai, numatoma reikiama mokymosi pagalba. Su individualiu ugdymo planu pasirašytinai supažindinami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai). Mokinys mokosi pagal mokyklos vadovo patvirtintą ir su vienu iš mokinio tėvų (globėju, rūpintoju) suderintą pamokų tvarkaraštį.

84. Specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams sudaromi individualūs ugdymo planai pagal specialiesiems ugdymosi poreikiams pritaikytas programas (aptariama Ugdymo plano III skyriaus 2 skirsnyje).

84. Individualus ugdymo planas sudaromas mokiniui, kuris nepasiekė patenkinamo pasiekimų lygmens, gabumams plėtoti ir gebėjimams ugdyti bei siekti individualios pažangos.

85. Siekiant stebėti individualią mokinio pažangą ugdymo procese individualiame ugdymo plane apibrėžiami individualūs sėkmės kriterijai, numatomas mokinio ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) indėlis į mokinio mokymąsi. Individualus ugdymo planas aptariamas su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais).

86. Mokinio individualų ugdymo planą periodiškai peržiūri dalyko mokytojas ir, jeigu reikia, koreguoja.

87. Mokinio individualus ugdymo planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant mokytojams, mokiniui, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), mokyklos vadovams, švietimo pagalbos specialistams, atsižvelgiant į mokykloje turimą informaciją apie mokinį ir jo mokymosi pasiekimus.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS MOKYKLOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

88. Mokytojai, klasių vadovai, organizuodami mokytojų ir tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, siekiant kiekvieno mokinio mokymosi pažangos, puoselėjant jo sveikatą, socialumą ir brandą, vadovaujasi „Tėvų informavimo ir komunikavimo tvarkos aprašu“, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 124.

89.VGK, klasių vadovai organizuoja tėvų (globėjų, rūpintojų) pedagoginį švietimą, konsultuoja ir skatina mokinių tėvus:

89.1. sukurti tinkamą, skatinančią mokyti, edukacinę aplinką namuose;

89.2. pagrįstais savo lūkesčiais motyvuoti vaiką mokyti;

89.3. padėti vaikams mokyti namuose;

89.4. palaikyti ir stiprinti dvasinius ryšius su vaiku, jį ramiai išklaudyti, patarti, padėti, domėtis vaiko veiklomis mokykloje ir už jos ribų;

89.5. sudaryti vaikams galimybes dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose, ir už jos ribų;

89.6. išsakyti lūkesčius ir pasiūlymus mokyklos veiklai tobulinti;

89.7. keistis abipuse informacija su mokytojais.

90. Mokytojų tarybos 2017-06-14 protokoliniu nutarimu Nr. MTP-4 susitarta dėl bendradarbiavimo su tėvais formų:

90.1. organizuojamas vienas bendras tėvų susirinkimas per mokslo metus paralelinėms klasėms;

90.2. klasės vadovas organizuoja ne mažiau dviejų klasės tėvų susirinkimų per metus;

90.3. organizuojamos ne mažiau kaip dvi atvirų durų dienos tėvams per mokslo metus;

90.4. per mokslo metus organizuojami ne mažiau kaip du individualūs klasių vadovų pokalbiai su tėvais dėl mokinių pasiekimų ir pažangos;

90.5. tėvų švietimas vykdomas:

- 90.5.1. klasių tėvų susirinkimų metu;
- 90.5.2. elektroninėmis priemonėmis:
  - 90.5.2.1. informacija pedagoginio švietimo temomis skelbiama mokyklos tinklalapyje. Atsakinga klasių vadovų ir švietimo pagalbos specialistų metodikos grupė pagal planą;
  - 90.5.2.2. aktuali informacija pateikiama elektroniniame dienynė;
- 90.5.3. vykdant projekto „Tėvų mokykla“ veiklas.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

- 91. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą, nustatė laikinosios grupės dydį pagalbai teikti – 3-15 mokinių.
- 92. Ugdymo turiniui įgyvendinti klasės dalijamos į grupes:
  - 92.1. doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai pasirinkę tikybą ir etiką, (mažiausias grupės dydis –10 mokinių);
  - 92.2. technologijoms mokytis, kai mokiniai pasirinkę skirtingas programas, mažiausias grupės dydis - 10 mokinių: 9 klasių mokinių 1 grupė mokosi pagal mitybos, 1 grupė – pagal konstrukcinių medžiagų programą, 10 klasių mokinių 1 grupė 10ab mokosi pagal mitybos, 1 grupė 10ab – pagal konstrukcinių medžiagų programą;
  - 92.3. užsienio kalboms (anglų, rusų), jeigu klasėje ne mažiau kaip 21 mokiniams;
  - 92.4. informacinėms technologijoms – daugiau kaip 15 mokinių;
- 93. Klasės jungiamos į grupes šiems dalykams mokytis:
  - 93.1. antrosios užsienio kalbos (vokiečių): 5 abc, 6ab, 7abc, 8bc;
  - 93.2. dorinio ugdymo (etikos): 5ab, 6ac, 7abc, 8ab, 9, 10ab;
  - 93.3. dorinio ugdymo (katalikų tikybos): ,6bc, 7ac, 7 bc, 8ab, 9, 10ab;
  - 93.4. technologijų pagal konstrukcinių medžiagų programą: 9, 10ab;
  - 93.5. sudaroma evangelikų reformatų tikybos 5-10 klasių mokinių grupė.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE

94. Mokinių mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo” ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

95. Mokiniui, mokomam namie, direktoriaus pavaduotojas ugdymui atsižvelgdamas į gydytojų rekomendacijas rengia individualų ugdymo planą ir tvarkaraštį, suderina su VGK ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais). Gydytojų konsultacinės komisijos leidimu ir tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymu dalį pamokų mokinys gali lankyti mokykloje. Šios pamokos papildomai įrašomos į mokinio individualų ugdymo planą.

96. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokinys gali nesimokyti dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame plane prie dalykų, kurių mokinys nesimoko, įrašoma „atleista“.

97. Mokyklos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę mokinio pasiekimams gerinti.

98. 5-6 klasėse namuose mokomam mokiniui skiriama 12 savaitinių pamokų, 7-8 klasėse – 13 pamokų, 9-10 klasėse – 15 pamokų.

II SKYRIUS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

99. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, 2018-2019 mokslo metais vadovaujasi Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą.

100. Mokiniam skiriami adaptaciniai laikotarpiai:

100.1. 5,9 klasių mokiniams – vieno mėnesio laikotarpis. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą nepatenkinami įvertinimai rugsėjo mėnesį nerašomi;

100.2. atvykusiems iš kitų mokyklų mokiniams – vieno mėnesio laikotarpis.

101. Siekiant padėti mokiniams sėkmingai adaptuotis, į šią veiklą įtraukiami klasių vadovai, mokyklos švietimo pagalbos specialistai. Klasės vadovas buria švietimo pagalbos specialistus bendradarbiavimui, kartu planuoja šią veiklą. Kiekvienais metais psichologas atlieka 1,5,9 klasių ir naujai atvykusių mokinių adaptacijos tyrimus ir pateikia rekomendacijas raštu klasių vadovams bei mokyklos vadovams.

102. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, siūloma socialinė-pilietinė veikla siejama su pilietiškumo ugdymu, mokyklos bendruomenės tradicijomis, vykdomais projektais:

102.1. 5-10 klasių mokiniams socialinei pilietinei veiklai privalomas 10 valandų skaičius per metus. Šią veiklą mokinys fiksuoja individualiai socialinės veiklos lape, o klasės vadovas fiksuoja elektroniniame dienyne.

102.2. Socialinės pilietinės veiklos organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 122, siūlomos socialinės pilietinės veiklos kryptys, kurias mokiniai gali pasirinkti:

- Individuali pagalba mokymosi sunkumų turintiems ar žemesnių klasių mokiniams.

- Mokyklos bendruomenės renginių organizavimas.

- Medžiagos ruošimas mokyklos tinklalapiui (fotoreportažai iš netradicinių pamokų, tekstų kūrimo ir rinkimo darbai).

- Dalyvavimas **Biržų kultūros centro atviros jaunimo erdvės ir mokyklos**

- **partnerių socialiniuose projektuose („Maisto banko“ akcijose),**

- Dalyvavimas projekto „Auginkime vieni kitus“ veiklose.

- Dalyvavimas mokyklos aplinkų kūrime ir kitoje veikloje.

103. Mokiniam siūlomos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti:

103.1. užsienio (anglų) kalbai 5-10 klasėms;

103.2. užsienio (rusų/vokiečių) kalbai 5 klasei – 1,5 val.

ANTRASIS SKIRSNIS MOKYMOSI PAGAL UGDYMO SRITIS ORGANIZAVIMO YPATUMAI

104. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, užtikrina mokinių kalbėjimo, skaitymo, rašymo gebėjimų ugdymą per visų dalykų pamokas. Mokykloje metodikos grupėse apsvarstyti ir mokyklos Metodikos tarybos 2017-06-24 protokoliniu nutarimu Nr. MT-8 priimti bendri kalbos ugdymo reikalavimai dėl rūpinimosi lietuvių kalbos ugdymu, patvirtinti direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 119.

104.1. dalykų mokytojai pamokose taiko įvairias skaitymo strategijas, mokomąsias užduotis naudoja ir skaitymo gebėjimams, ir raštingumui ugdyti, kreipia mokinių dėmesį į kalbinės raiškos nuoseklumą, logiškumą, planingumą, teiginių argumentavimą;

104.2. mokytojai skatina mokinius savarankiškai, rišliai ir taisyklingai reikšti mintis žodžiu ir raštu per visų dalykų pamokas, rūpinasi, kad mokiniams, kuriems reikalinga pagalba skaitant, rašant, kalbant, būtų teikiama ir stebi jų daromą pažangą;

104.3. vertindami mokinio pasiekimus, mokytojai teikia grįžtamąją informaciją ir apie kalbos mokėjimą, nurodo privalumus ir taisytinus dalykus;

104.4. visų dalykų mokytojai ilgalaikiuose dalyko planuose nurodo, kuriose pamokose bus ugdomi mokinių viešojo kalbėjimo įgūdžiai. Ne kalbų dalykų mokytojai skiria ne mažiau 2 pamokų viešojo kalbėjimo įgūdžiams ugdyti;

104.5. visi dalykų mokytojai planuoja sudaro sąlygas, kad mokiniai pamokose tobulintų ir aukštesnius skaitymo, rašymo, kalbėjimo gebėjimus.

105. Ugdymo sričių įgyvendinimas.

105.1. **Dorinis ugdymas.** Dorinio ugdymo dalyką (tikyba – katalikų ar evangelikų reformatų, etiką) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys renkasi pats savarankiškai. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikyba rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10 klasėms).

105.2. Lietuvių kalba ir literatūra.

105.2.1. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, mokykla sudaro sąlygas išlyginti mokymosi spragas (Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 120);

105.2.2. 10 klasių mokiniams skiriama 0,5 val. lietuvių kalbos ir literatūros dalyko modulio programai. Programas siūlo mokytojas pagal mokinių gebėjimus, spragas, aktualijas, mokiniai renkasi iki 2018-09-03.

105.3. Užsienio kalbos.

105.3.1. užsienio kalbos (anglų), pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, mokiniai toliau mokosi kaip pirmosios užsienio kalbos iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos;

105.3.2. Mokykloje, tėvų pageidavimu, antrosios užsienio kalbos (rusų, vokiečių) mokoma nuo 5 klasės;

105.3.3. 10 klasėje organizuojamas užsienio kalbų pasiekimų patikrinimas centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS);

105.3.4. Mokykla pagrindinio ugdymo programoje užtikrina pradėtų mokytis užsienio kalbų tęstinumą. Keisti užsienio kalbą nebaigus pagrindinio ugdymo programos galima tik tuo atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos Bendrojoje programoje arba mokinys atvykęs iš kitos Lietuvos ar

užsienio mokyklos ir mokykla dėl objektyvių priežasčių negali mokiniui sudaryti galimybės tęsti mokytis pradėtą kalbą. Gavus tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

105.3.4.1. vienerius mokslo metus jam skiriama ne mažiau kaip viena papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

105.3.4.2. susidarius mokinių grupei, ne mažiau kaip 4 mokiniai, visai grupei skiriamos dvi papildomos pamokos;

105.3.4.3. jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą ir mokykla nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja į dešimtbalę vertinimo sistemą. Mokykla sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse.

105.4. Matematika:

105.4.1. mokytojai planuodami ir organizuodami mokinių matematikos mokymą ir mokymąsi vadovaujasi nacionalinių ir tarptautinių TIMSS (angl. Trends in International Mathematics and Science Study) mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais ir rekomendacijomis, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo duomenimis, skiria daugiau dėmesio žinių lygiui įtvirtinti, sprendžiant skaičių ir skaičiavimų, algebros, geometrijos uždavinius.

105.4.2. mokytojai mokinių matematikos motyvacijai skatinti ugdymo procese naudojami Nacionalinio egzaminų centro parengtomis matematinio – gamtamokslinio raštingumo konkurso užduotimis;

105.4.3. metodikos grupėje mokytojai analizuoja nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo 4, 6, 8 klasių rezultatus, analize ir duomenimis naudojami planuodami 5, 7, 9 klasių mokinių ugdymo procesą;

105.4.4. ugdydami gabius matematikai vaikus mokytojai naudojami olimpiadų, konkursų (pvz., „Kengūra“) užduotimis ir kitais šaltiniais;

105.4.5. mokytojai, skatindami motyvaciją, naudojami problemų sprendimo bendradarbiaujant, finansinio raštingumo pavyzdinėmis užduotimis, visiems mokiniams kelia aukštus mokymosi lūkesčius;

105.4.6. pamokose naudojamos informacinės komunikacinės technologijos, skaitmeninės mokomosios priemonės matematiniam ugdymui (rengiamos ir naudojamos interaktyviosios užduotys – GeoGebra, Matematika Tau);

105.4.7. Kiekvieną trimestrą stebimi matematikos pasiekimai, mokinių individuali pažanga ir numatoma pagalba mokiniams, kurių mokymosi pasiekimai žemi. Ugdomi šių mokinių skaitymo gebėjimai, todėl skiriamas laikas uždavinių tekstų analizei, jų vizualizacijai, užrašymui matematiniais simboliais.

105.4.8. ugdydami gabius matematikai mokinius, mokytojai procesą individualizuoja, diferencijuoja, skiria įvairaus sudėtingumo užduotis, naudojami įvairiais šaltiniais (nacionalinių olimpiadų, konkursų užduotimis ir sprendimų rekomendacijomis).

105.5. Informacinės technologijos.

105.5.1. Informacinių technologijų programa pradedama įgyvendinti 5 klasėje;

105.5.2. 7-8 klasėje skiriamos 35 dalyko pamokos: 7 klasėje skiriama 0,5 val. ir 8 klasėje skiriama 0,5 val. per savaitę. Dalykų mokytojai ne mažiau 2 pamokų integruoja su IT ir ilgalaikiuose planuose nurodo šias pamokas;

105.5.3. 9–10 klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirinkamųjų modulių. Mokykla siūlo rinktis programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulius. 9 ir 10 klasių mokiniai pasirinkę kompiuterinės leidybos pradmenų modulį.

105.6. **Gamtamokslinis ugdymas.**

105.6.1. mokykloje gerinamas gamtamokslinis raštingumas, tobulinant mokinių pasiekimus Žemės ir visatos bei gyvųjų sistemų ugdymo turinio srityse;

105.6.2. mokymasis per gamtos mokslų pamokas grindžiamas realiais arba virtualiais gamtamoksliniais tyrimais: gyvosios gamtos stebėjimu, analizavimu, eksperimentavimu, modeliavimu, įvairiomis praktinėmis veiklomis, tiriamojo pobūdžio metodais, dialogais, diskusijomis, mokymusi bendradarbiaujant ir dirbant komandose, savarankiškai atliekamu darbu ir panaudojant informacines komunikacines technologijas, mokslinių idėjų ir technologijų pritaikymui kasdieniame gyvenime;

105.6.3. eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti mokytojai ilgalaikiuose planuose numato skirti ne mažiau 30 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus;

105.6.4. mokytojai, planuodami gamtos mokslų dalykų turinį, ilgalaikiuose planuose nurodo, kokiose pamokose konkrečiai ugdomi mokinių gebėjimai analizuoti ir interpretuoti gamtamokslinių tyrimų ir duomenų rinkimo procedūras bei sąvokas, gebėjimų mąstyti ir diskutuoti gamtos temomis;

105.6.5. mokytojai skatina mokinius įsitraukti į įvairias aplinkosaugos veiklas, dalyvauti gamtamokslinio raštingumo, jaunųjų tyrėjų konkursuose;

105.6.6. atliekant gamtamokslinius tyrimus naudojamosi virtualiomis laboratorijomis, šiuolaikiškais edukacinėmis erdvėmis, mokymosi ištekliais už mokyklos ribų (pvz., Biržų regioninis parkas, Biržų meteorologijos stotis).

105.7. **Technologijos.**

105.7.1. mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5-8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi proporcingai laiką paskirstant tarp mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų;

105.7.2. mokiniams, pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį (9 kl.), technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso (Priedas Nr.5);

105.7.3. baigę integruoto technologijų kurso programą (17 val.) mokiniai pagal savo interesus ir polinkius renkasi vieną iš privalomų technologijų programų (mitybos arba konstrukcinių medžiagų). Pasirinktą technologijų programą mokiniai gali keisti tik baigę tos programos kursą. Šią programą mokiniai gali keisti dėl sveikatos problemų anksčiau nei po metų mokyklos direktoriaus įsakymu, vadovaujantis gydytojų rekomendacija.

105.8. **Socialinis ugdymas.**

105.8.1. mokymasis per socialinių mokslų pamokas mokykloje grindžiamas tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, mokymusi bendradarbiaujant, savarankiškai atliekamu darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis;

105.8.2. mokytojai, siekdami gerinti gimtojo krašto (rajonų, miesto) ir Lietuvos valstybės pažinimą:

105.8.2.1. atsižvelgdami į esamas galimybes istorijos ir geografijos mokytojai **organizuoja ne mažiau 3 pamokų per mokslo metus** kiekvienai klasei netradicinėse aplinkose (muziejuose, Biržų regioniniame parke, istorinėse lankytinose vietose, vietos savivaldos institucijose). Mokytojai ilgalaikiuose dalykų planuose nurodo, kokiose pamokose ir kokiomis virtualiomis aplinkomis naudojasi (e.mokykla, žemėlapių kūrimo aplinka ArcGIS, istorija

tau.lt);

105.8.2.2. ilgalaikiuose planuose nurodo, kaip integruoja Lietuvos ir pasaulio realijas, kurios nuolat ir sistemingai atskleidžiamos bei aptariamoms su mokiniais, nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temas (nacionalinio saugumo samprata ir sistema Lietuvos Respublikoje; rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kiti įgyvendinamieji gynybos ir kovos su korupcija sričių teisės aktai);

105.8.3. istorija ir pilietiškumo pagrindai mokomi kaip atskiri dalykai; priimtas sprendimas dėl istorijos ir pilietiškumo ugdymo pagrindų mokymo: pilietiškumo ugdymui skiriama po 1 val. 9 ir 10 klasėje. Mokytojų ir mokinių dalyvavimas pilietiškumo akcijose gali būti fiksuojamas kaip pilietiškumo pamoka;

105.8.4. 5 klasės istorijos kurso turinys pradedamas dėstyti nuo Lietuvos istorijos epizodų, 6 klasės – nuo Europos istorijos epizodų.

106. Kūno kultūra.

106.1. Kūno kultūrai 5-6 klasėse skiriama po 2,5 valandos per savaitę, o 7-10 klasėse skiriamos 2 valandos per savaitę ir sudaromos sąlygos mokiniams papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas per neformaliojo švietimo veiklą mokykloje (tinklinio, krepšinio, judriųjų žaidimų ir estafečių, sveikatingumo užsiėmimai) ar neformaliojo vaikų švietimo įstaigose;

106.2. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaroma galimybė rinktis fizinį aktyvumą. Mokiniai renkasi vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

106.3.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

106.3.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje. Šiuo atveju dėl mokinio saugumo užtikrinimo raštu susitariama su mokinio tėvas;

106.4. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę: neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Mokytojai pratimus ir veiklą aptaria su sveikatos priežiūros specialiste, kuri parengia rekomendacijas kiekvienam mokiniui;

106.5. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami pažymiu. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizinės galimybes ir gydytojo rekomendacijas;

106.6. mokiniai, atleisti nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ar laikinai dėl ligos, stebi pamoką arba renkasi siūlomus stalo žaidimus, šaškes, šachmatus (sporto salėje).

107. Meninis ugdymas.

107.1. Meninio ugdymo srities dalykus sudaro privalomieji dailės ir muzikos dalykai;

107.2. jeigu menų dalyko mokytojai mokymą organizuoja kitose (netradicinėse) erdvėse – kultūros įstaigose, netradicinėje aplinkoje, gamtoje, tokias veiklas nurodo ilgalaikiuose dalyko planuose.

III SKYRIUS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ (IŠSKYRUS
ATSIRANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO
ORGANIZAVIMAS
PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

108. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, gauti kokybišką ir poreikius atitinkantį ugdymą ir būtiną švietimo pagalbą.

109. Mokykla mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą organizuoja, vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V- 1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Organizuojant mokinio, turinčio specialiųjų ugdymo(si) poreikių ugdymą, atsižvelgiama į:

109.1. individualizuoto ugdymo ir švietimo pagalbos reikmę, vykdydama švietimo pagalbos specialistų, mokyklos Vaiko gerovės komisijos, Biržų ŠPT psichologinio – pedagoginio sektoriaus rekomendacijas;

109.2. pagalbos ugdymo procese reikmes, atsirandančias dėl įgimtų ar įgytų negalių, sutrikimų arba (ir) nepalankių aplinkos veiksnių;

109.3. specialiųjų ugdymo(si) poreikių pobūdį ir jų trukmę;

109.4. poreikių lygį (nedideli, vidutiniai, dideli);

109.5. mokymo(si) formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

109.6. ugdymo programą (bendrąją programą, pritaikytą bendrąją programą ar individualizuotą programą);

109.7. mokyklos galimybes (specialistų komanda, mokymo(si) aplinka, mokymo ir švietimo pagalbos lėšos).

110. Mokykla, pritaikydama ugdymo planą mokinių reikmėms ir vadovaudamasi bendruosiuose ugdymo planuose pagrindinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi:

110.1. iki 30 procentų koreguoja dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių (nemažina nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);

110.2. planuoja specialiąsias pamokas pagal mokinių poreikius, skirtas socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai;

110.3. keičia specialiųjų pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgdama į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, Vaiko gerovės komisijos ir Biržų ŠPT psichologinio-pedagoginio sektoriaus rekomendacijas;

110.4. formuoja nuolatinės ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių.

ANTRASIS SKIRSNIS
INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

111. Individualus mokinio ugdymo planas rengiamas:

111.1. individualų ugdymo planą mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, rengia specialusis pedagogas;

111.2. atsižvelgiant į ugdymo programą, Biržų ŠPT psichologinio-pedagoginio sektoriaus rekomendacijas, ugdymo formą ir mokymo organizavimo būdą, mokyklos galimybes;

111.3. kai mokiniui pagal Biržų ŠPT psichologinio-pedagoginio sektoriaus ir mokyklos Vaiko gerovės komisijos rekomendacijas tam tikru laikotarpiu reikia intensyvios pedagoginės ir švietimo pagalbos;

111.7. individualų mokinio ugdymo planas aptariamas mokyklos VGK;

111.8. specialiųjų poreikių mokiniai, atleisti nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ar laikinai dėl ligos tėvų prašymu gali nedalyvauti pamokoje. Tuo atveju, už vaiko saugumą atsako tėvai;

111.9. mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, individualiame ugdymo plane skiriamos pamokos, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 124 ir 143 punktuose dalykų programoms įgyvendinti nurodomų savaitinių pamokų skaičiumi.

111.10. mokiniui, besimokančiam pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, suderinus su jo tėvais, 9 klasėje mokytis:

111.10.1 tik pirmosios užsienio (anglų) kalbos;

111.10.2. antrosios užsienio kalbos pamokos skiriamos gimtosios kalbos specialiosioms pratyboms (1 val.);

111.10.3. nemokyti chemijos, valandas skirti matematikos specialiosioms pratyboms;

111.10.4. dalį lietuvių kalbai ir literatūrai numatytų pamokų skirti gimtosios kalbos specialiosioms pratyboms (1,5 val.);

111.11. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

112. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis 2017–2018 mokslo metų pagrindinio ugdymo programos Bendrųjų ugdymo planų 48-64 punktų nuostatomis.

113. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo dalykų programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal bendrojo ugdymo dalykų programoje numatytus pasiekimus, vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys (ko sieks ir mokysis mokinys, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi). Mokinio pasiekimai aptariami ne mažiau kaip 2 kartus per metus dalyvaujant klasės vadovui, mokiniui, mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams), švietimo pagalbos specialistams. Vertinimo kriterijus pagal pagalbos specialistų rekomendacijas rengia kiekvieno dalyko mokytojas.

114. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama mokykloje, Vaiko gerovės komisijoje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į Biržų ŠPT psichologinio-pedagoginio sektoriaus rekomendacijas, mokinio galias ir vertinimo suvokimą,

specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Visų dalykų pasiekimai vertinami pažymiais, išskyrus dorinį ugdymą ir specialiąsias pratybas, kurie vertinami įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“.

KETVIRTAS SKIRSNIS SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

115. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.

116. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama vadovaujantis tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228, aktais ir atsižvelgiant į Biržų ŠPT psichologinio-pedagoginio sektoriaus ir mokyklos Vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

117. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama:

117.1. lietuvių kalbos ir matematikos pamokų metu pagalbą teikia specialusis pedagogas;

117.2. logopedo pagalba teikiama ne pamokų metu;

117.3. specialiųjų pratybų forma: individualios, mažomis grupelėmis (2–4 mokiniai), grupėms (5–8 mokiniai).

PENKTASIS SKIRSNIS MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

118. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie direktoriaus įsakymu organizuoja mokykla, pagal Vaiko gerovės komisijos ir Biržų švietimo pagalbos tarnybos psichologinio-pedagoginio sektoriaus ir gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui. Individualus mokinio ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V- 118. Už individualaus mokinio plano sudarymą atsakingas direktoriaus pavaduotojas ugdymui.

119. Mokiniai, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo arba pagal bendrojo ugdymo pritaikytą ar individualizuotą programą, mokyti namie mokykla skiria pamokų, vadovaudamasi mokyklos 2017-2018 mokslo metų pagrindinio ugdymo programos Bendrųjų ugdymo planų 94-98 punktais.

120. Mokiniai, kurie mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, mokyti namie skiriama 13 val. per savaitę.

UGDYMO PLANO LENTELE 2018-2019 M. M.
(pamokų skaičius per savaitę)

Klasė	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	9	10	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
DORINIS UGDYMAS								
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	1;1		1;1		4		1;1	6
KALBOS								
Lietuvių kalba ir literatūra	5;5		5;5		20		4;5	29
Užsienio kalba 1-oji (anglų)	3;3		3;3		12		3;3	18
Užsienio kalba 2-oji (rusų)	0;2		2;2		6		2;2	10
Užsienio kalba 2-oji (vokiečių)	0;2		2;2		4		0;0	4
MATEMATIKA IR INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS								
Matematika	4;4		4;4		16		3;4	23
Informacinės technologijos	1;1		0,5;0,5		3		1;1	5
GAMTAMOKSLINIS UGDYMAS								
Gamta ir žmogus	2;2		-		4		-	4
Biologija	-		2;1		3		2;1	6
Chemija	-		0;2		2		2;2	6
Fizika	-		1;2		3		2;2	7
SOCIALINIS UGDYMAS								
Istorija	2;2		2;2		8		2;2	12
Pilietiškumo pagrindai	-		-		-		1;1	2
Socialinė-pilietinė veikla (val. sk. per metus)	10;11		12;13		46		14;15	75
Geografija	0;2		2;2		6		1;2	9
Ekonomika ir verslumas	-		-		-		1;0	1
MENINIS UGDYMAS								
Dailė	1;1		1;1		4		1;1	6

Muzika	1;1		1;1		4	1;1		6
Klasė Ugdymo sritys/Dalykai	5	6	7	8	5–8 klasės	9 klasė	10 klasė	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
TECHNOLOGIJOS, KŪNO KULTŪRA , ŽMOGAUS SAUGA								
Technologijos	2;2		2;1		7	1,5;1		9,5
Kūno kultūra	2,5;2,5		2;2		9	2;2		13
Žmogaus sauga	0,5;0**		0,5;0,5		1,5	0,5; 0		2
PASIRENKAMIEJI DALYKAI/DALYKŲ MODULIAI/PROJEK TINĖ VEIKLA								
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	25	28,5	29	30	113,5	31	31	175,5
Pažintinė ir kultūrinė veikla	Integruojama į ugdymo dalykus							
	Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per savaitę BUP							
	5-8 klasėse - 12					9-10 klasėse – 14		Iš viso 5-10 - 26
Pamokų skaičius ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti	5–6 klasėse		7-8 klasėse		9–10 klasėse		5-10 klasėse	
Užsienio kalba (anglų)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	3	
Užsienio kalba (2-oji, rusų arba vokiečių)***	1,5						1,5	
Matematikos modulis					0,5	0,5****	1	
Lietuvių kalbos ir literatūros modulis						0,5****	0,5	
Individualios konsultacijos	3 val.							3
Maksimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	27	29	29,5	30,5	32	32	180,5	
Neformalusis vaikų švie- timas (val. skaičius per savaitę)	8					5		13

* individualios konsultacijos pagal mokinių poreikius, pagal mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintą tvarkos aprašą;

** žmogaus sauga 6 klasėje integruojama į klasės vadovo veiklą, dalykų ugdymo turinį.

*** užsienio kalba (2-oji, rusų arba vokiečių).

**** moduliai pasirenkami pagal mokinių poreikius.

ETNOKULTŪROS PROGRAMOS INTEGRAVIMAS 5-10 KLASĖSE

Mokomasis dalykas Teminė sritis	Istorija	Etika	Liet. klb.	Muzika	Šokis	Techno	Dailė	Geogr	Biologija	Fizika
Šeima, giminė ir tradicijos			5						5	
Bendruomenė ir tradicijos	7			5 - 10						
Tauta ir tradicijos	9							7, 10		
Žmogaus gyvenimo ciklo tarpsniai ir apeigos		10							6, 9	
Jaunimo brandos apeigos ir papročiai			10							
Paprotinis elgesys ir vertybės		5								
Paprotinis elgesys ir etiketas		8								
Paprotinė teisė ir elgesys	9	9								
Mitybos ir sveikatos tausojimo papročiai						5 - 8			7, 9	
Etnografiniai regionai			7	5-10			8	9		
Gyvenamoji aplinka							9	10	5, 10	
Namai etninėje kultūroje			6					8	5	
Kultūrinis kraštovaizdis ir tradicinė architektūra				9			9			
Gamta tradicinėje kultūroje							5		8	
Pasaulėjauta, mitologija ir religija	8						7			
Liaudies astronomija								6	6	10
Kalendorinės šventės ir papročiai		7	5	5 - 10		5 - 8	6			
Kalendoriniai papročiai						7- 8	10			
Tradiciniai darbai ir amatai	5				5	5 - 10	9	10		
Tradiciniai amatai						5 - 10	8			
Tradicinė ūkinė veikla	10					8-9				
Tautinis kostiumas					5	8 - 10	10			
Liaudies kūryba			5	5 - 10	5	9- 10	9		5	

„Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos“, „Prekybos žmonėmis prevencijos“, „Smurto ir patyčių prevencijos“, „Gyvenimo įgūdžių ugdymo“, programų integracija į klasių vadovų veiklas bei dalykų mokytojų ilgalaikius planus

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Klasių vadovų veikla		Val. sk.
		Klasės	Integruojamos programos tema	
1.	Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa	9 kl.	Tabakas. Rūkymas ar sveikata. Jūsų teisė rinktis. Tabakas ir alkoholis. Asmens atsakomybė už ištartą žodį, atliktą veiksmą.	2
		10 kl.	Alkoholis ir tabakas. Bendravimas ir konfliktų sprendimas. Alkoholis ir tabakas. Mitai ir faktai.	2
		10 kl.	Tabakas ir alkoholis. Stresų priežastys, simptomai ir įveikimo būdai. Tabakas ir alkoholis. Sėkmingo socialinio vaidmens įgyvendinimo prielaidos ir kliūtys. Tabakas. Rūkymo problemos sprendimo būdai. Laiškas draugui.	3
		10 kl.	Alkoholis ir karjera. Alkoholis ir šeima. Alkoholis, tabakas, psichiką veikiančios medžiagos. Nebaigti sakiniai. Alkoholis, tabakas, psichiką veikiančios medžiagos. Mano prevencinė programa.	4
4.	Prekybos žmonėmis prevencinė programa	9 kl.	Prekyba žmonėmis - kas tai? Man taip nenutiks.	2
		10 kl.	Kodėl jauni žmonės tampa prekybos žmonėmis aukomis? Kaip jauni žmonės tampa prekybos žmonėmis aukomis?	2
		10 kl.	Legalus ir nelegalus darbas užsienyje Kaip išvengti pavojų vykstant dirbti j užsienį?	2
		10 kl.	Ką aš žinau apie prekybą žmonėmis?	1
5.	Smurto ir patyčių prevencijos programa	9-10 kl.	Socialinė aplinka ir aš. Paauglio jausmai, žmogiškasis orumas. Mano klasės elgesio taisyklės. Savikontrolės mechanizmai. Draugystės vertė. Patyčios ir konfliktai, jų sprendimo būdai. Psichologinė gynyba.	4
		10 kl.	Jausmų prasmė ir vertė, įtaka sveikatai, saviraiškai, kūrybai. Bendravimas ir konfliktų sprendimas. Gyvenimo prasmė.	2
6.	Gyvenimo įgūdžių programa	9-10 kl.	Temas parenka klasės vadovas.	Pagal poreikį

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Dalykai		Val. sk.
		Klasė	Integruojamos programos tema	

		9 kl.	Tabakas. Rūkymo pasekmės fizinei ir psichinei sveikatai. (Biologija) Alkoholis. Alkoholio vartojimo pasekmės fizinei ir psichinei sveikatai. (Chemija) Tabakas. Socialinės aplinkos įtaka paauglio vertybių ir nuostatų formavimuisi. (Dorinis ugdymas) Alkoholis. Socialinės aplinkos įtaka paauglio vertybių ir nuostatų formavimuisi. (Dorinis ugdymas)	4
1.	Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa	10 kl.	Tabakas. Teisės ir įstatymai. Kaip pasakyti „ne“. (Dorinis ugdymas) Alkoholis. Teisės ir įstatymai. Kaip pasakyti „ne“. (Dorinis ugdymas) PVM. Psichiką veikiančių medžiagų vartojimo pasekmės fizinei ir psichikos sveikatai. (Chemija) Alkoholis ir tabakas. Reklama ir jos įtaka socialinių įgūdžių formavimuisi. (Technologijos)	3+ 1
		10 kl.	Tabakas ir alkoholis. Priklausomybė. Pavojus psichinei ir fizinei sveikatai, šeimyninei laimei. (Dorinis ugdymas) Tabakas ir alkoholis. Socialinės aplinkos poveikis žmogui. (Chemija)	2
		10 kl.	Alkoholis, tabakas, psichiką veikiančios medžiagos. Lytiniu keliu plintančios ligos. (Biologija)	1
4.	Prekyba žmonėmis prevencinė programa	9-10 kl.	Prekyba žmonėmis - kas tai? Ekonominiai pokyčiai. Žmonių migracija. (Geografija)	Pagal planą

Ugdymo karjerai programos integracija į dalykų pamokų turinį 2018-2019 m. m.

Mokymo dalykas	Ugdymo karjerai pamokos tema, ugdoma kompetencija	Dalyko tema	Klasė	Atsakingas dalyko mokytojas
Lietuvių kalba ir literatūra	Gyvenimo aprašymo (CV) parengimas	Gyvenimo aprašymo (CV) rašymas	10	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Dalykinis laiškas – rašymas. Adresatas – įsivaizduojamas darbdavys.	10	
	Motyvacinis laiškas	Dalykinis rašymas. Motyvacinio laiško rašymas	10	
	Karjeros įgyvendinimo kompetencijos plėtojimas	Savęs pristatymo darbdaviui kalbos rašymas ir pristatymas vaidmenų žaidimo metodo pagalba.	9,10	
Fizika	Optometristo profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Lęšiai ir optiniai prietaisai	10	
	Astronomo profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Astronomijos pradmenys.	10	
	IAE darbuotojai, jų darbo diena ir darbo pobūdis. Karjeros galimybių pažinimas.	Elektros energijos gamyba. Branduolinė energija.	10	
	Radiotechnikas. Karjeros galimybių pažinimas.	Radioaktyvumo poveikis gyvajam organizmui.	10	
	Fiziko profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Elektromagnetiniai virpesiai ir bangos.	10	
Informacinės technologijos	Informatiko profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Informacinės technologijos.	9-10	
	Konkursinio balo skaičiavimas. Karjeros galimybių pažinimas.	Sumos ženklas.	10	
Užsienio kalba (rusų)	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Profesija šeimoje.	8	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Jeigu nori būti sveikas.	9	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Paslaugos.	10	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Mano planai ateičiai.	10	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Kas išgarsino Rusiją?	10	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Pačios populiariausios profesijos.	8	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Pasiekimai pasaulyje.	10	

Geografija	Transporto priemonių raida. Karjeros galimybių pažinimas.	Transportas.	6	
	Topografija. Karjeros galimybių pažinimas.	Planų sudarymas.	6	
	Miškininkai, žvejai, ūkininkai. Karjeros galimybių pažinimas.	Pasaulio ūkio sektorius.	7	
	Kartografija. Karjeros galimybių pažinimas.	Žemėlapių sudarymas.	8	
	Metereologas. Karjeros galimybių pažinimas.	Klimatas.	7, 9	
	Aplinkosaugininkas. Karjeros galimybių pažinimas.	Lietuvoje saugomos teritorijos.	9	
	Prekybininko profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Vidaus ir užsienio prekyba.	10	
	Hidrologas. Karjeros galimybių pažinimas.	Pasaulio vandenys.	10	
	Geologai. Karjeros galimybių pažinimas.	Naudingos iškasenos.	7, 10	
	Turizmo vadyba. Karjeros galimybių pažinimas.	Turizmas.	10	
Užsienio kalba (anglų)	Gyvenimo aprašymo (CV) parengimas	Gyvenimo aprašymo (CV) rašymas anglų kalba.	10	
	Profesijų įvairovė. Karjeros galimybių pažinimas.	Rašymo užduotis. Jūsų nuomonė (pvz., apie profesijos svarbą žmogui) rašinys anglų kalba.	10	
	Pasirinktos profesijos pristatymas. Karjeros galimybių pažinimas.	Profesinė kvalifikacija. Įgūdžiai, asmeninės savybės reikalingos šiai profesijai. Kokios karjeros galimybės, pasirinkus šią profesiją.	10	
	Motyvacinis laiškas	Dalykinis rašymas. Motyvacinio laiško rašymas anglų kalba.	10	
	Prisistatymo darbdaviui pratybos Komunikacinių įgūdžių vystymas. Karjeros įgyvendinimo kompetencijos plėtojimas.	Savęs pristatymo darbdaviui kalbos angliškai rašymas ir pristatymas vaidmenų žaidimo metodo pagalba.	10	
Istorija	Archeologo, archyvaro, muziejininko, mokslininko	Praeitis mūsų gyvenime	5	
	Architekto profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Šv. Onos bažnyčios statyba.	5	
	Gido, amatininko (puodžiaus, kalvio, audėjo, staliaus)	Žiežmarių miestelio istorija.	5	

Seimo nario, Prezidento, teisininko.	Dabartinė Lietuvos valstybė	5	
Karininko	Lietuvos Nepriklausomybės kovos	5	
Sportininko, aviatoriaus	Lietuvos laimėjimai tarpukario laikotarpiu	5	
Lakūno	„Lituanikos“ skrydis	5	
Teatras. Karjeros galimybių pažinimas.	Teatras – istorijos mokymosi priemonė	6	
Medžiotojo specialybė. Karjeros galimybių pažinimas.	Pirmykštis medžiotojas – menininkas.	6	
Archeologo, etnologo, tautosakininko, muziejininko.	Senovės istorijos pažinimo šaltiniai	7	
Ūkininko, amatininko, juvelyro.	Gyvulininkystės ir žemdirbystės pradžia. Neolitas	7	
Valstybės tarnautojas	Demokratija Atėnuose	7	
Rašytojas, poetas, filosofas	Romos imperija	7	
Dvasininko	Antikos filosofija ir literatūra.	7	
Muziejininko, archeologo, mokslininko	Istorijos pažinimo šaltiniai	8	
Keliautojo, geografo, kartografo	Geografiniai atradimai	8	
Dvasininko	Katalikų bažnyčios galybė.	8	
Menininko (dailininko, rašytojo, architekto)	Renesanso menas	8	
Mokslininko, archeologo, istoriko, muziejininko	Istorijos šaltiniai ir jų tyrimas.	9	
Verslininkas, darbininkas	Kapitalas nulemia viską.	9	
Prekybininkai, ūkininkai	Pirklių ir dvarų kraštas.	9	
Mokytojai	Priešinimasis rusinimui.	9	
Gydytojai, mokslininkai, rašytojai	XIXa. Lietuvių tauta ir jos žadintojai.	9	
Karininko	Nepriklausomybės kovos.	10	
Architekto, sportininko, rašytojo, poeto, mokytojo, lakūno	Lietuvos kultūros laimėjimai tarpukariu	10	
Darbininko, verslininko, ūkininko	Lietuvos ūkio raida.	10	
Europarlamentarai, ES struktūros darbuotojai, JTO, NATO darbuotojai, karininkai	Lietuva pasaulyje.	10	
Istorikai, mokslininkai, archeologai, genealogai,	Istorija ir jai giminingi mokslai	10	

	chronologai, etnografai.			
	Amatininkai (puodžiai, kalviai, auksakaliai, staliai...)	Luominė visuomenė.	10	
	Architektai, menininkai	Viduramžių Europos ir LDK kultūros bruožai.	10	
	Politologai, teisininkai, valstybės tarnautojai, karininkai, ES struktūrų darbuotojai	Šiuolaikinė Lietuvos valstybė	10	
Tikyba/etika	Savęs pažinimas.	Kas aš esu?	5	
	Mokytojo specialybė. Karjeros galimybių pažinimas.	Ar pažįstu puikų mokytoją?	5	
	Gydytojo profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Kas mano gyvybės šeiminkas?	6	
	Gamtosaugininko profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Kodėl žmogui pavesta prižiūrėti pasaulį.	6	
	Mano unikalumas.	Įvardina savo būdo savybes, sieja jas su savo svajonėmis apie būsimą profesiją.	7	
	Mūsų autoritetai.	Apibūdina vyresniųjų artimų žmonių profesijas, įvardina, kas juos žavi.	7	
	Būti savimi, ar būti kaip visi?		8	
	Laisvė ir atsakomybė	Įvardina sąžinės vaidmenį įvairiose situacijose.	8	
	Karjera ir pašaukimas	Analizuoja ir įvardina karjeros ir pašaukimo panašumus ir skirtumus.	9	
	Ar esu atviras kritimui?	Įvardina kiekvieno pasirinkimo tikslą ir svarbą.	9	
	Mano gyvenimo tikslai ir prioritetai	Įvardina savo svajones, norus ir galimybes renkantis profesiją.	10	
	Kur paslėptas gyvenimo lobis?	Įsivardina savo gyvenimo įprasminimo kelius.	10	
Esu vertingas ir reikalingas žmonėms.	Aptaria savo galimybes, talentus, siekiamus tikslus.	10		
Biologija	Odontologo specialybė. Karjeros galimybių pažinimas.	Dantys paruošia maistą virškinimui.	7	
	Akių gydytojo specialybė. Karjeros galimybių pažinimas.	Akys – jutimo organas.	7	
	Ekologo profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Žmonijos poveikis gamtai.	8	

	Gydytojo specialybė. Karjeros galimybių pažinimas.	Mokslai tiriantys žmogų.	9	
	Genetiko profesija. Karjeros galimybių pažinimas.	Genetikos pagrindai.	10	
	Kardiologo specialybė. Karjeros galimybių pažinimas.	Širdis.	10	
Gamta ir žmogus	Ugdomos bendros mokslininkų, busimų studentų kompetencijos.	Galvok ir dirbk kaip mokslininkas.	5	
Pilietiškumo pagrindai	Mokytojai ir kiti mokyklos darbuotojai	Mokyklos bendruomenė.	9	
	Vaiko teisių apsaugos darbuotojai	Teisių ir pareigų vienovė Vaiko teisių konvencijoje.	9	
	Socialiniai darbuotojai	Socialinė atskirtis.	9	
	Žiniasklaidos darbuotojai	Žodžio ir spaudos laisvė.	9	
	Socialinio darbuotojo, verslininko, prekybininko	Laisvoji ir socialiai orientuota rinka.	10	
	Muitininkai, kariškiai	Grėsmė demokratiniams valstybei ir nacionalinio saugumo užtikrinimas.	10	
	Teisininkai	Teisingumo įgyvendinimo sistema Lietuvoje.	10	
	Valstybės tarnautojai	Įstatymų leidžiamoji, vykdomoji valdžia Lietuvoje.	10	
	Žurnalistai	Žiniasklaida tarp verslo ir visuomenės.	10	

2018 -2019 m. m. 9 klasių integruoto technologijų kurso programa

Eil. Nr.	Data	Tema	Val. sk.
1.	2018 m. rugsėjo mėn. 1,2 sav.	Įvadas į programą. Supažindinimas su Lietuvos ūkio šakomis.	2
2.	2018 m. rugsėjo mėn. 3,4 sav.	Mokomoji kompleksinė ekskursija į Panevėžio teritorinės darbo biržos Biržų skyrių.	2
3.	2018 m. spalio mėn. 1,2 sav.	Mokomoji kompleksinė ekskursija į Biržų technologijų ir verslo mokymo centrą.	2
4.	2018 m. spalio mėn. 3,4 sav.	Pažintinė – mokomoji ekskursija į Sodeliškio dvaro sodybą.	2
5.	2018 m. lapkričio mėn. 1,2 sav.	Pažintinė – mokomoji ekskursija į UAB „Biržų duona“ kepyklą.	2
6.	2018 m. lapkričio mėn. 3,4 sav.	Projektinių darbų „Mano svajonių profesija“ kūrimas.	4
7.	2018 m. gruodžio mėn. 3,4 sav.	Praktinių darbų pristatymas, aptarimas, įsivertinimas ir įvertinimas. Stendo „Mano svajonių profesija“ kūrimas.	3

Iš viso: 17 val.

Neformaliojo švietimo veiklos 5-10 klasių mokiniams 2018-2019 m.m.

Eil. Nr.	Mokytojo v. pavardė	Užsiėmimo pavadinimas	Numatomos veiklos	Mokinių sk.	Val. sk.
1.	E. Duderis	Būrelis „Vieversys“	Supažindinti mokinius su darnios plėtros nuostatomis, išugdyti ekologinę savimonę, išmokinti mokinius teisingo elgesio gamtoje. Mokyti mokinius pažinti gamtą, pažinti paukščius ir žinduolius gyvenančius laisvėje, išmokti atpažinti jų veiklos pėdsakus	17	2
2.	A.Vaitiekūnienė	Liaudiškų šokių kolektyvo „Aušra“ jaunių grupė	Tęsti šokio puoselėjimo tradicijas, ugdyti pagarbą etnokultūrai, ugdyti kultūrinio sąmoningumo kompetenciją, atstovauti mokyklai rajono ir respublikos renginiuose	16	2
3.	J. Pranciliauskienė	Keramikos būrelis „Keramikos dirbtuvėlė“ (pažengusiųjų grupė)	Tobulinti jau esamus gebėjimus bei praktinius įgūdžius, kurie, pasitelkus įgytą supratimą apie tradicinės lietuvių keramikos formų, proporcijų, dekoru vienovę ir darną, leis savarankiškai kurti keramikos dirbinius. Kultūrinio sąmoningumo kompetencijos ugdymas	15	2
4.	L. Mažeikaitė	Krepšinis	Pagrindinių fizinių ypatybių stiprinimas; sveikatos ir gyvenimo įgūdžių kompetencijų ugdymas; dalyvavimas tarpklasinėse ir tarp-mokyklinėse varžybose	15	2
5.	L. Kėželienė	Sveikatingumo būrelis „Sportuoju – stiprėju“	Pagrindinių fizinių ypatybių stiprinimas; sveikatos ir gyvenimo įgūdžių kompetencijų ugdymas; dalyvavimas tarpklasinėse ir tarp-mokyklinėse varžybose	16	2
6.	L. Mažeikaitė	Kvadratas	Pagrindinių fizinių ypatybių stiprinimas; sveikatos ir gyvenimo įgūdžių kompetencijų ugdymas; dalyvavimas tarpklasinėse ir tarp-mokyklinėse varžybose	16	2
7.	L. Kėželienė	Judrieji žaidimai ir estafetės	Formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius, tenkinti vaikų poreikį sportuoti, lavinti pagrindines fizines ypatybes, stiprinti sveikatą, atstovauti mokyklai rajono renginiuose.	15	2
8.	J. Stasiūnienė	Dainavo studija	Tęsti pradėtas muzikines veiklas,	19	2

Eil. Nr.	Mokytojo v. pavardė	Užsiėmimo pavadinimas	Numatomos veiklos	Mokinių sk.	Val. sk.
		5-6 kl.	atstovauti mokyklai rajono ir respublikos renginiuose. Kultūrinio sąmoningumo kompetencijos ugdymas		
9.	J. Stasiūnienė	Dainavimo studija (gabiems)	Tęsti pradėtas muzikines veiklas, atstovauti mokyklai rajono ir respublikos renginiuose. Kultūrinio sąmoningumo kompetencijos ugdymas	15	2
10.	R. Jablonskienė	Kūrybinės dirbtuvės	Kūrybiniai darbai, jų parodos mokyklos erdvėse, erdvių puošyba. Kultūrinio sąmoningumo kompetencijos ugdymas	15	2
11.	R. Kaminskienė	„Darbščiosios bitutės“	Kūrybiniai darbai, jų parodos mokyklos erdvėse, erdvių puošyba. Kultūrinio sąmoningumo kompetencijos ugdymas	15	2
12.	R. Zemlickienė	Linksmosios spalvos	Kūrybiniai darbai, jų parodos mokyklos erdvėse, erdvių puošyba. Kultūrinio sąmoningumo kompetencijos ugdymas	15	2
13.	G. Kaminskas	5-10 klasių sportinė veikla	Formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius, tenkinti vaikų poreikį sportuoti, stiprinti sveikatą.	15	2

SVEIKATOS IR LYTIŠKUMO UGDYMO BEI RENGIMO ŠEIMAI PROGRAMOS
INTEGRAVIMAS Į 5-10 KLASIŲ UGDYMO TURINĮ
5 – 6 klasės

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
1. Sveikatos, sveikos gyvensenos, šeimos sampratos	1. Sveikata-vertybė 2. Sveikas ir darnus gyvenimo būdas 3. Aplinkos poveikis sveikatai 4. Šeimos pagrindas-darnūs tarpusavio santykiai	Gamta ir žmogus Dorinis ugdymas Lietuvių kalba ir literatūra Užsienio kalbos
2. Fizinė sveikata: 2.1. Fizinis aktyvumas	1. Judėjimo, reguliariųjų fizinių pratimų ir mankštos poveikis organizmo vystymuisi 2. Fizinio aktyvumo būdai ir grūdinimosi nauda sveikatai 3. Susižalojimų ir traumų fizinio aktyvumo metu prevencija 4. Važiavimo dviračiu, riedlente, čiuožimo pačiūžomis ir kt. taisyklės	Kūno kultūra Informacinės technologijos
2.2. Sveika mityba	1. Sveikos mitybos principai ir taisyklės 2. Maisto produktai ir jų sudedamosios dalys 3. Sveikatai nepalankūs produktai	Technologijos
2.3. Veikla ir poilsis	1. Darbotvarkės reikšmė organizmo augimui, vystymuisi ir sveikatai 2. Aktyvus poilsis, siekiant pailsėti po protinio darbo, naudojimosi IKT priemonėmis 3. Regos ir klausos higiena	Gamta ir žmogus Kūno kultūra Gamta ir žmogus
2.4. Asmens ir aplinkos švara	1. Asmens higienos ir aplinkos švaros įtaka sveikatai 2. Asmens higienos reikalavimų ypatumai 3. Apsisaugojimo nuo užkrečiamų ligų būdai 4. Aplinkos veiksniai, lemiantys sveikatą	Gamta ir žmogus
2.5. Lytinis brendimas	1. Fiziniai, psichologiniai ir socialiniai pokyčiai paauglystėje 2. Mergaičių asmens higiena brendimo metu 3. Vaiko vystymasis motinos iščiose 4. Savo ir kito asmens privatumo gerbimas 5. Lytinio priekabiavimo ir smurto požymiai. Pagalbos šaltiniai, susidūrus su smurtu	Gamta ir žmogus Dorinis ugdymas Klasės vadovo veikla

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
3. Psichikos sveikata: 3.1. Savivertė	1. Adekvatus savęs vertinimas, pasitikėjimas savimi 2. Savo ir kito asmens individualumo, unikalumo ir vertingumo suvokimas	Dorinis ugdymas Lietuvių kalba ir literatūra
3.2 Emocijos ir jausmai	1. Pozityvūs ir negatyvūs išgyvenimai 2. Emocijų ir jausmų sąsajos su elgesiu 3. Stresą keliančios situacijos ir streso valdymo būdai	Dorinis ugdymas Klasės vadovo veikla
3.3. Savitvarda	1. Dėmesio sutelkimas mokantis, dirbant 2. Kasdieninės pareigos šeimoje, mokykloje 3. Žalingų įpročių prevencija 4. Žalingų įpročių veikimas asmens, šeimos gerovei ir gyvenimo kokybei	Lietuvių kalba ir literatūra Muzika Klasės vadovo veikla
3.4. Pozityvus, konstruktyvus mąstymas ir saviraiška	1. Sveikata ir darnus gyvenimas 2. Asmeninių stiprybių ir polinkių atpažinimas 3. Mokėjimas priimti kitokį požiūrį	Dorinis ugdymas Lietuvių kalba ir literatūra Muzika Geografija
4. Socialinė sveikata: 4.1. Draugystė ir meilė	1. Pagarbus bendravimas 2. Draugystės svarba žmogaus gyvenime 3. Vertybės, svarbios darniems tarpusavio santykiams šeimoje 4. Donorystės esmė ir prasmė	Dorinis ugdymas Klasės vadovo veikla Lietuvių kalba ir literatūra Muzika Užsienio kalbos
4.2. Atsparumas rizikingam elgesiui	1. Rizikingą elgesį skatinantys veiksmai 2. Fizinio, emocinio, seksualinio smurto ir prievartos formos ir pagalbos šaltiniai 3. Žiniasklaidos formuojami moterų ir vyrų stereotipai 4. Saugus ir atsakingas elgesys virtualioje erdvėje	Dorinis ugdymas Informacinės technologijos
7 – 8 klasės		
1. Sveikatos, sveikos gyvensenos, šeimos sampratos	1. Gyvenimo būdo įtaka sveikatai 2. Sveikatos apsaugos įstaigos ir jų teikiamos paslaugos 3. Darnios šeimos bruožai 4. Atsakinga tėvystė ir motinystė	Biologija Lietuvių kalba ir literatūra Užsienio kalbos Dorinis ugdymas
2. Fizinė sveikata: 2.1. Fizinis aktyvumas	1. Judėjimo ir reguliariai atliekamų pratimų nauda 2. Maisto papildų, keičiančių kūno masę, poveikis organizmui	Kūno kultūra Informacinės technologijos

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
	3. Fizinis aktyvumas – tinkamas kūno masės reguliavimo būdas 4. Taisyklingos laikysenos išsaugojimas 5. Traumų bei susižalojimų sportuojant prevencija	Muzika
2.2. Sveika mityba	1. Paros maisto raciono poreikis pagal maisto produktų grupes 2. Maisto racionas paauglystėje 3. Maisto papildai, genetiškai modifikuoti organizmai 4. Kūno masės reguliavimo būdai, kūno įvaizdis 5. Valgymo sutrikimų priežastys, požymiai ir pasekmės. Reklamos įtaka mitybos įpročiams	Technologijos Chemija Užsienio kalbos
2.3. Veikla ir poilsis	1. Dienotvarkės reikšmė normaliam vystymuisi 2. Kaip apsaugoti regą ir klausą	Klasės vadovo veikla Biologija Fizika 8 kl.
2.4. Asmens ir aplinkos švara	1. Asmens higienos įtaka asmeniui ir socialiniams santykiams 2. Savęs ir kitų žmonių apsauga nuo užkrečiamųjų ligų 3. Informacija higienos priemonių etiketėse 4. Aplinkos ekologija ir ergonomika. Būdai sumažinti žalingą aplinkos poveikį	Klasės vadovo veikla Biologija Chemija Užsienio kalbos
2.5. Lytinis brendimas	1. Kūno pokyčiai paauglystėje 2. Brendimo laikotarpiu išskylančių sunkumų sprendimas 3. Lytinė orientacija. Ankstyvų lytinių santykių pasekmės 4. Susižavėjimo ir meilės raiškos būdai paauglystėje. Asmens teisė į privatumą	Biologija Dorinis ugdymas
3. Psichikos sveikata: 3.1. Savivertė	1. Pasitikėjimas savimi 2. Kas gali daryti teigiamą ir neigiamą įtaką formuojant nuomonę	Klasės vadovo veikla

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
	apie save 3. Kaip savęs vertinimas veikia savijautą ir sveikatą	
3.2 Emocijos ir jausmai	1. Kaip emocijų ir jausmų raiška gali padėti arba pakenkti? 2. Kuo svarbi saviraiška? Tinkami saviraiškos būdai 3. Savireguliacija ir kontrolė 4. Poilsio ir atsipalaidavimo reikšmė susikaupimui ir protinei veiklai 5. Sąmoningas ir atsakingas elgesys	Dorinis ugdymas Geografija Muzika
3.3. Savitvarda	1. Kokie veiksniai padeda ar trukdo patirti sėkmę? 2. Kaip pasiekti užsibrėžto tikslo? 3. Kodėl svarbūs įsipareigojimai?	Lietuvių kalba ir literatūra Muzika Dorinis ugdymas
3.4. Pozityvus, konstruktyvus mąstymas ir saviraiška	1. Stresas ir jo poveikis sveikatai 2. Problemų sprendimo būdai 3. Požiūris į pasaulį	Dorinis ugdymas Lietuvių kalba ir literatūra Muzika Geografija Pilietiškumo pagrindai
4. Socialinė sveikata: 4.1. Draugystė ir meilė	1. Kiekvieno žmogaus individualumas, unikalumas, lygiavertiškumas 2. Draugystės, įsimylėjimo ir meilės panašumai bei skirtumai 3. Įsipareigojimas, atsakomybė ir sąžiningumas- artimų santykių pagrindas	Lietuvių kalba ir literatūra Muzika Užsienio kalbos Dorinis ugdymas
4.2. Atsparumas rizikingam elgesiui	1. Situacijų, kuriose gali sulaukti kitų žmonių spaudimo, nusakymas ir priešasčių aiškinimas 2. Rizikingo elgesio pasekmės ir tinkami būdai joms išvengti 3. Pagalba asmenims, patyrusiems fizinį ar psichologinį smurtą, seksualinį priekabiavimą ar prievartą 4. Saugus ir pagarbus elgesys virtualioje erdvėje	Klasės vadovo veikla Informacinės technologijos
9 – 10 klasės		

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
1. Sveikatos, sveikos gyvensenos, šeimos sampratos	1. Gyvenimo būdo ir aplinkos įtaka sveikatai 2. Sveikos gyvensenos principai 3. Asmeninis indėlis stiprinant sveikatą, kuriant sveikesnę bendruomenę 4. Šeimos reikšmė asmens ir visuomenės gyvenime 5. Sąmoningas ir atsakingas požiūris renkantis būsimą sutuoktinį 6. Pareigų pasidalinimo šeimoje principai 7. Skyrybų priežastys ir pasekmės tolesniam gyvenimui	Biologija Klasės vadovo veikla Dorinis ugdymas
2. Fizinė sveikata: 2.1. Fizinis aktyvumas	1. Mankštos ir fizinių pratimų taisyklės bei privalumai, mitybos rekomendacijos paaugliams 2. Pasyvaus gyvenimo būdo įtaka lėtinių ligų atsiradimui 3. Fizinio aktyvumo stiprinimo būdai, priemonės, tinkamo mankštos plano sudarymas 4. Traumų bei susižalojimų sportuojant prevencija	Kūno kultūra
2.2. Sveika mityba	1. Sveikos mitybos principai ir taisyklės bei privalumai, mitybos rekomendacijos paaugliams 2. Ryšys tarp mitybos ir sveikatos 3. Maisto ir mitybos vertė 4. Vanduo ir fizinis aktyvumas 5. Netinkamų maisto produktų žala 6. Valgymo sutrikimai, jų poveikis augimui ir raidai	Technologijos Chemija Biologija
2.3. Veikla ir poilsis	1. Aktyvaus ir pasyvaus poilsio, miego reikšmė asmens sveikatai 2. Kodėl ir kaip koreguoti dienotvarkę pagal besikeičiančius poreikius 3. Klausos ir regos saugojimo būdai	Biologija

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
	ir priemonės	
2.4. Asmens ir aplinkos švara	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asmens švaros ir aplinkos poveikis sveikatai, gyvenimo kokybei 2. Bendraamžių , žiniasklaidos, mados poveikis asmens higienai 3. Užkrečiamųjų ligų prevencija 4. Ekologiškos gamtinės prigimties higienos priemonės 	Biologija
2.5. Lytinis brendimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kūno priežiūra ir puoselėjimas 2. Visuminė lytiškumo samprata, apimanti biologinį, emocinį, intelektualinį ir dvasinį pradą 3. Veiksniai, padedantys išsaugoti vaisingumą ar kenkiantys jam 4. Šeimos planavimo būdai 5. Palankios ir žalingos nėštumo sąlygos 6. Lytinį potraukį stiprinantys veiksniai, jo išraiškos valdymo svarba ir būdai 7. Skirtingos lytinės orientacijos, pagarba kito asmens intymumui, jo pasirinkimui 8. Susilaikymo nuo lytinių santykių paauglystėje privalumai 	<p>Biologija</p> <p>Biologija</p>
3. Psichikos sveikata: 3.1. Savivertė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaunuolio asmens tapatumas, individualumas, unikalumas 2. Temperamento, charakterio ypatybės ir ugdymo būdai 3. Savo stiprybių įsisąmoninimas ir jų panaudojimas 	<p>Dorinis ugdymas</p> <p>Pilietiškumo pagrindai</p>
3.2 Emocijos ir jausmai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Savireguliacijos ir savikontrolės mechanizmas 2. Kaip kontroliuoti jausmus, kad neįžeistum kito asmens 3. Streso poveikis sveikatai 4. Egzaminų, testavimo sukeliama streso prevencija ir valdymas 5. Psichologinės krizės požymiai, 	<p>Dorinis ugdymas</p> <p>Klasės vadovo veikla</p>

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
	pagalbos šaltiniai	
3.3. Savitvarda	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dėmesio, savikontrolės svarba siekiant pasirinkto tikslo 2. Stiprios valios reikšmė ir prasmė žmogaus gyvenimui 3. Saviugdos reikšmė asmenybės brandai 	Dorinis ugdymas
3.4. Pozityvus, konstruktyvus mąstymas ir saviraiška	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozityvus mąstymas ir saviraiška 2. Gyvenimo prasmės ir gyvenimo suvokimo reikšmė asmens psichikos sveikatai 3. Kaip susidoroti su nepalankių aplinkybių sukeltais emociniais išgyvenimais? 4. Išėjimas iš „komforto zonos“ 5. Kitų talentų ir gebėjimų vertinimas 6. Mano indėlis kuriant bendruomenės ir visuomenės gerį 	<p>Klasės vadovo veikla</p> <p>Dorinis ugdymas</p> <p>Pilietiškumo pagrindai</p>
4. Socialinė sveikata: 4.1. Draugystė ir meilė	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pagarbus bendravimas ir bendradarbiavimo svarba tarpusavio santykiams 2. Draugystę palaikantys ir griauinantys veiksmai. Lygiavertė draugystė 3. Tarpasmeniniai konfliktai ir jų sprendimo būdai 4. Kodėl donorystė yra svarbi visuomenės sveikatai ir gerovei ? 5. Meilės reikšmė žmogaus gyvenime 6. Meilės jausmo raida, įvairios meilės sampratos 7. Meilės, lytinio potraukio, įsimylėjimo panašumai ir skirtumai 	<p>Dorinis ugdymas</p> <p>Biologija</p>
4.2. Atsparumas rizikingam elgesiui	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vidiniai ir išoriniai veiksniai, darantys neigiamą poveikį jaunam žmogui 2. Kaip elgtis, jei patyrei spaudimą elgtis netinkamai. Asmenys bei organizacijos, galinčios suteikti 	Dorinis ugdymas

Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai sritys	Temos	Dalykai, į kurių turinį integruojamos temos
	<p>pagalbą susidūrus su rizikingomis situacijomis</p> <p>3. Nepageidaujami lytiniai santykiai ir galimos jų pasekmės</p> <p>4. Lytinė prievarta, smurto rūšys. Jų daroma žala ir poveikis asmens sveikatai</p> <p>5. Pasipriešinimo smurtui svarba, būtinybė, būdai ir pagalbos šaltiniai</p> <p>6. Bendraamžių, žiniasklaidos, masinės kultūros, ideologijų, reklamos, lyčių stereotipų įtaka asmens savivokai, lytiškumo raiškai</p> <p>7. Virtuali erdvė. Moralinė ir teisinė atsakomybė už elgesį virtualioje erdvėje</p> <p>8. Pavojai internete ir naudojantis telefonu: įtraukimas į rizikingas veiklas, nelegalų darbą, pornografiją, prostituciją ir t.t. Pagalbos šaltiniai, susidūrus su pavojais internete ir naudojantis telefonu</p>	<p>Klasės vadovo veikla</p> <p>Informacinės technologijos</p> <p>Pilietiškumo pagrindai</p>